

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

Studium humanitní vzdělanosti

bakalářská práce

DIY Festival Kolínský Majáles jako rituál

Marie Bartoňová

Vedoucí práce: Mgr. Oldřich Poděbradský, Ph.D.

Praha 2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci vypracoval/a samostatně. Všechny použité prameny a literatura byly řádně citovány. Práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 3. května 2024

..... Marie Bartoňová

Poděkování

Děkuji Mgr. Oldřichu Poděbradskému, Ph.D. za odborné a trpělivé vedení mé bakalářské práce. Obrovské díky patří také celému týmu okolo *Kolínského Majálesu* za ochotu, se kterou mě provedl celým procesem příprav festivalu. Mé poděkování patří také Ondřeji Trojanovi za poskytnuté fotografie a podporu po celou dobu psaní. V neposlední řadě děkuji i Gábině za to, že mi umožnila vstoupit do terénu. Bez Vás by tato práce nevznikla.

Abstrakt

Studentský festival *Kolínský Majáles* ve své nynější podobě probíhá od roku 2017 a je nedílnou součástí kolínského kulturního jara. Na jeho organizaci se podílejí většinou středoškolští studenti z Kolína a blízkého okolí. V rámci festivalu jsou pořádány koncerty, divadelní představení, lekce jógy nebo například filmové projekce. Tyto události mají za cíl kulturně probudit město a dát život kolínským místům, která jsou uzavřená a doposud se v nich kulturní akce nepořádaly. O změnách kulturního života města tedy pouze nemluví, ale aktivně se na nich podílejí. Ve své práci se věnuji právě procesu „probouzení“ města, tomu, jak tým okolo *Kolínského Majálesu* festival pořádá, jakým způsobem spolupracuje, co tento proces obnáší a do jaké podoby nakonec vyroste. Rámec bakalářské práce je inspirovaný klasifikací přechodového rituálu, jak ji chápe Arnold van Gennep a Victor Turner.

Klíčová slova

antropologie, etnomuzikologie, DIY festival, rituál

Abstract

The Student Festival *Kolínský Majáles* has been running in its current form since 2017 and is an integral part of the cultural spring in Kolín. It is organised mostly by high school students from Kolín and the surrounding area. The festival includes concerts, theatre performances, yoga classes or, for example, film screenings. These events aim to awaken the city culturally and give life to places in Kolín that are closed and have not hosted cultural events until now. So they don't just talk about changes in the cultural life of the city, they actively participate in them. In my work, I focus on the process of "awakening" the city, how the team around the *Kolínský Majáles* organises the festival, how they cooperate, what this process entails and what form it will eventually take. The framework of the bachelor thesis is inspired by the classification of Rite of Passage as understood by Arnold van Gennep and Victor Turner.

Keywords

anthropology, ethnomusicology, DIY festival, ritual

Obsah

PODĚKOVÁNÍ	3
ABSTRAKT	4
KLÍČOVÁ SLOVA	4
ABSTRACT	4
KEYWORDS.....	4
OBSAH.....	5
ÚVOD.....	7
POSITIONING.....	7
TEORETICKO-METODOLOGICKÁ ČÁST.....	9
TEORETICKÉ ZAKOTVENÍ PRÁCE	9
<i>Hudební antropologie</i>	9
<i>Přechodový rituál</i>	10
<i>Koncept DIY</i>	12
<i>Materiální kultura – místo/prostor</i>	13
METODOLOGIE	15
<i>Výzkumné otázky a problémy</i>	15
<i>Volba výzkumné strategie, technika tvorby dat a výběr vzorku</i>	15
<i>Výzkumný terén</i>	17
<i>Etické otázky výzkumu</i>	18
ANALYTICKÉ POSTUPY	21
HUDBA V KOLÍNĚ A TRADICE MAJÁLESU	24
MAJÁLES	24
AKCE.....	24
<i>Kmochův Kolín</i>	24
<i>BeatFest</i>	25
<i>Coolin festival</i>	25
<i>Staročeské máje</i>	25
<i>Otevřená ulice</i>	26
<i>GarageFest</i>	26
<i>Radio Labe</i>	26
MÍSTA	27
<i>BAR Pod Hodinama</i>	27
<i>Kmochův ostrov</i>	27
<i>Kolinea</i>	28
<i>Veigertovský dům</i>	28
EMPIRICKÁ ČÁST	29
KOLÍNSKÝ MAJÁLES JAKO RITUÁL.....	29
SEPARACE / PREPARACE.....	30
<i>Organizátoři festivalu a jejich role</i>	35
LIMINOIDNÍ FÁZE	39
<i>Průběh festivalu – páteční průvod a Klubová noc</i>	40
<i>Průběh festivalu – sobotní Majálesový den</i>	45
<i>Závěr liminoidní fáze</i>	49
INKORPORAČNÍ FÁZE	51
ZÁVĚR.....	57
BIBLIOGRAFIE.....	60

POUŽITÉ PRAMENY..... 61

Úvod

Kolínská hudební scéna je rozmanitá. Její linie vede od legendárního festivalu dechové hudby *Kmochův Kolín*, přes festivalovou *Otevřenou ulici*, po místní metalovou či punkovou scénu. Vzhledem k tomu, že jsem v Kolíně strávila celé své dětství, rozhodla jsem se z pozice kolínské insiderky prozkoumat jeden segment této linie, kterým je studentský festival *Kolínský Majáles*. Takový festival nabízí několik specifik, která mne jako studentku antropologie zaujala. Ještě před zahájením výzkumu, kdy jsem s přáteli navštěvovala akce *Kolínského Majálesu* pouze jako host, jsem přemýšlela nad tím, zda si výzdobu vyráběla skupina kolem *Majálesu* sama, zda jsou organizátoři přátelé, zda se jedná o dobrovolnou iniciativu a později také nad tím, jak vypadá tým okolo tohoto studentského festivalu. A tak jsem si kladla další a další otázky, a nakonec se rozhodla téma prozkoumat, popsat a zasadit do teoretických konceptů v rámci mé bakalářské práce, která je výsledkem ročního výzkumu, kterému jsem se začala věnovat v rámci hudebně antropologického semináře. Původně jsem se chtěla věnovat terénu metalového festivalu, v rámci semináře však téma postupně vykrytalizovalo v terén, který je mi bližší a který má stejné prvky jako má většina studentských festivalů. Tím prvkem je koncept DIY.

Positioning

Původní myšlenka popsání festivalového terénu vznikla na základě zážitku na metalovém festivalu *Brutal Assault*, kam mě jako patnáctiletou vzala moje matka s kamarádem Davidem, který zde byl pracovně jako dramaturg jednoho z českých rádií. Celý den jsme chodili od pódia k pódiu a ač nejsem metalistka, byla jsem nadšená - spíše než z hudby z kostýmů vystupujících i návštěvníků, z výzdoby areálu pevnosti Josefov, kde se festival pořádal, ale hlavně z celkového nadšení všech zúčastněných, ať už píšou o „pařících“ metalistech pod pódiem, nebo o pořadatelích v zákulisí, kam jsme s Davidem šli.

Později jsem začala jezdit na festivaly s přáteli. Na festivaly, jejichž line-up byl složený ze známých českých popových jmen, která poté, co dohrála svůj čtyřicetiminutový blok, vystřídal přehlídka sponzorů. V mých očích to byl zásadně jiný zážitek, než se kterým jsem odjížděla z „*Brutalu*“. Z takových festivalů jsem odjížděla spíše zklamaná a s pocitem, že pořadatelům i vystupujícím jde hlavně o zisk. Myslím, že mi tam tenkrát chybělo to ohromné nadšení všech zúčastněných, které jsem zažila právě na „*Brutalu*“.

A s tímto nadšením jsem se znovu setkala před několika lety v Kolíně na *Majálesu*. Festivalu dali vzniknout kolínští studenti, často moji kamarádi či známí. V Kolíně jsem se totiž narodila a žila zde do svých 16 let. Díky tanečnímu klubu, ve kterém jsem několik let působila, jsem se malým dílem mohla i já podílet na kultuře Kolína. Proto je mi prostředí i téma blízké, a proto pro mě byl vstup do terénu snadný a velmi příjemný.

Dalším důvodem, proč jsem si *Kolínský Majáles* vybrala, je fakt, že pořadatelé dávají prostor začínajícím umělcům, často svým kamarádům, pro které je účinkování na takové akci jednou z příležitostí, jak si „někde zahrát“. A to samé platí i o místech, na kterých se koncerty pořádají. Akce *Kolínského Majálesu* bývají pořádány v malých klubech či v místech, která jsou pro pořádání akcí ideální, ale jsou jim uzavřená. Jedním z cílů *Kolínského Majálesu* je tato místa otevírat a kulturně oživovat. V rámci bakalářské práce se tedy věnuji zejména popisu samotné události, lidem, kteří se na nich podílejí (tedy pořádajícím a návštěvníkům), ale také místům, ve kterých se tyto akce odehrávají.

Teoreticko-metodologická část

Teoretické zakotvení práce

Hudební antropologie

Definice hudební antropologie jako „vědy o lidech, kteří dělají hudbu.“¹ je jen jednou z mnoha, ale s ohledem na povahu a předmět mé práce ji považuji za jednu z nejvhodnějších. Věnuji se totiž lidem, kteří tvoří hudební prostředí, ve kterém nějakým způsobem jednají. A právě jednání lidí zahrnuje do svého tříslložkového modelu hudební analýzy etnomuzikolog Alan P. Merriam v knize *The Anthropology of Music*². Kromě jednání dále píše o úrovni hudebního zvuku a konceptualizace hudby (hodnoty hudby v dané kultuře). Popisuje, že „zvukový fenomén“ je podmíněn lidským jednáním, a toto jednání se vždy řídí kulturními koncepty. Jeho cílem je tedy porozumět hudbě v rámci aktérství jedinců, kteří aktivně dělají či poslouchají hudbu. Merriamův model však, stejně tak jako celá klasická sociokulturní antropologie, pracuje s homogenním světem izolovaných skupin. V globálním a dynamickém světě je proto třeba pracovat s koncepty, které sledují spíše „toky“.³

Obsahově na práci Merriama navazuje etnomuzikoložka Kay Kaufman Shelemay, která se významně zabývá tzv. *soundscape*⁴. Shelemay termínem *soundscape* odkazuje na seascape, tedy na mořskou scenérii, která „poskytuje flexibilnější analogii ke schopnosti hudby jako setrvat na místě, tak pronikat do dnešního světa, absorbovat změny v obsahu i způsobech provádění a stále na sebe nabalovat nové vrstvy významů“ (Shelemay 2006 cit. dle Jurková a kol. 2013, s. 9).⁵ Shelemay však není první, kdo s termínem *soundscape* přichází. Poprvé tento termín v 70. letech používá R. Murray Schafer v knize *The Tuning of the World*⁶, kde pracuje se zvukem v krajině a odkazuje tedy na „landscape“. V této zvukové lokalitě počítá jak s hudebními zvuky, tak s těmi nehudebními, neboť tvoří jistý celek. Narozdíl od Shelemay, která vychází ze vztahu hudby a lidí a která se vztahuje k seascape, mluví o vztahu

---

¹ RICE, Timothy. *Etnomuzikologie: velmi krátký úvod*. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2020. s. 22

² MERRIAM, Alan P. *The Anthropology of Music*. Evanston: Northwestern University Press, 1964.

³ JURKOVÁ, Zuzana. *Pražské hudební světy*. Praha: Karolinum, 2013, s. 10.

⁴ Do češtiny Z. Jurková překládá jako „hudební světy“

⁵ JURKOVÁ, Zuzana. *Pražské hudební světy*. Praha: Karolinum, 2013, s. 9.

⁶ SCHAFER, Murray. *The soundscape : Our sonic environment and the Tuning of the world*. Rochester, Vermont: Destiny Books, 1994.

mezi zvukem a krajinou.⁷ Tento pojem sice není pro mou práci zásadní (s ohledem na to, že se věnuji primárně nehudobním aspektům festivalu), avšak hudební část nelze pro plnohodnotný popis vynechat.

Přechodový rituál

Přechodové rituály jsou rituály, které „... provázejí každou změnu místa, stavu, společenského postavení a věku.“⁸ Podle antropologů Arnolda Van Gennepa a Victora Turnera je přechodový rituál rozčleněn do tří fází, a to na separaci, liminální fázi a inkorporaci.⁹ Separace či odloučení je fáze, kdy je jedinec vytržen ode všeho, co je společensky a kulturně spojeno s původním sociokulturním stavem tohoto jedince.¹⁰ Druhou fází, tedy fází liminality, není jednoduché charakterizovat, protože není jednoznačná. Jedná se o moment, kdy jedinec přichází o své původní postavení, ale zároveň nedošlo k dovršení rituálu, a jedinec tak nemá ani postavení nové. Jeho postavení je tedy vymykající se struktuře. Pojem liminality lze tedy použít k označení všeho, co se pohybuje na hranici či mimo strukturu společnosti. Je to něco, co nelze jasně vymezit. A konečná fáze, tedy inkorporace, je význačná tím, že se jedinci dostávají do nového, relativně stabilního postavení ve společnosti.¹¹

Liminální fáze je podle Victora Turnera významná tím, že představuje dva „modely“, které tvoří základ lidské společnosti a které se doplňují. První představa společnosti je taková, že se jedná o hierarchickou strukturu jasně rozdělených rolí podle daných kritérií. Druhý model popisuje společnost jako rovnocennou a relativně nestrukturovanou.¹² Komunitu, která má stejnou charakteristiku, jako druhý model, označuje Turner pojmem *communitas*. Je příznačná tím, že zúčastněné pojí pocit sounáležitosti, a to při náboženských rituálech i během světských zkušeností.¹³

---

⁷ JURKOVÁ, Zuzana. *Pražské hudební světy*. Praha: Karolinum, 2013, s. 9.

⁸ TURNER, Victor. *Průběh rituálu*. Brno: Computer Press, s. 95.

⁹ Tamtéž., s. 95

¹⁰ TURNER, Victor. Liminal to Liminoid, in Play, Flow, and Ritual: An Essay in Comparative Symbolology. *Rice Institute Pamphlet - Rice University Studies*. 1974, roč. 60, č. 3, s. 53 - 92. s. 57.

¹¹ Tamtéž, s. 58.

¹² TURNER, Victor. *Průběh rituálu*. Brno: Computer Press, 2004, s. 97.

¹³ Tamtéž, s. 97.

Svou teorii Victor Turner dále rozvíjel i ve sféře dnešního volného času, kdy označení „liminální“ nahrazuje termínem „liminoidní“. Volný čas chápe jako důsledek průmyslové revoluce, kdy došlo k jasnému a zřetelnému oddělení práce a volného času.¹⁴ Volný čas představuje podle Victora Turnera prostor, který je „*potencionálně schopen uvolňovat tvůrčí individuální nebo komunální síly, ať už kritizují či podporují dominantní společenské strukturální hodnoty*“.¹⁵ Motivací zde není splnění povinnosti, finanční odměna či ideologický účel, ale dosažení společného cíle, které je doprovázeno vybudováním si hlubších sociálních vazeb. Je to prostor na pomezí práce a občanské aktivity.¹⁶ *Communitas* v této sféře jsou typické tím, že zachovávají individuální odlišnost, což lze podle Turnera v post-průmyslové společnosti pouze v rámci volného času.¹⁷

I v post-průmyslové společnosti však dochází k přechodu ke třetí fázi rituálu. Victor Turner píše, že „*iniciační odloučení musí dříve či později skončit – zkušenost communitas se stává pamětí communitas, což má za následek, že samotná communitas ve snaze replikovat se historicky vyvíjí sociální strukturu, v níž se původně svobodné a inovativní vztahy mezi jednotlivci mění v normou řízené vztahy mezi sociálními personami – individualita se podřizuje pravidlu.*“¹⁸

Přechodový rituál podle Arnolda van Gennepa a Victora Turnera je pro mou práci klíčovým rámcem, a to hned z několika důvodů. Jedním z nich je, že celý proces přípravy festivalu *Kolínský Majáles* je jakýmsi rituálem, který se co rok opakuje, který trvá od září do června a v rámci kterého dochází u pořadatelů festivalu k přechodu do liminoidní fáze, což je rovina, které se budu v práci věnovat. Další rovina je samotný rituál během majálesového zahájení, kdy dochází k rozštípnutí majálesového srdce. A v neposlední řadě je samotná majálesová tradice velmi zajímavým českým rituálem, který lze charakterizovat jako studentské vítání jara. Tradičně je majáles (či máje) zahájen postavením májky, po kterém se tančí či jde v májovém/majálesovém průvodu, často doprovázeném živou dechovou hudbou.¹⁹ Podoba majálesu se však v průběhu let měnila a nyní je velmi různorodá. Ať už

---

¹⁴ TURNER, Victor. Liminal to Liminoid, in *Play, Flow, and Ritual: An Essay in Comparative Symbolology. Rice Institute Pamphlet - Rice University Studies*. 1974, roč. 60, č. 3, s. 53 - 92, s. 67.

¹⁵ Tamtéž, s. 69.

¹⁶ Tamtéž, s. 71.

¹⁷ Tamtéž, s. 78.

¹⁸ Tamtéž, s. 78.

¹⁹ WILLIAMS, Victoria R. *Celebrating Life Customs around the World: From Baby Showers to Funerals, Volume 2: Adolescence and Early Adulthood*. United States: Bloomsbury Publishing USA, 2016, s. 208 - 209.

během května navštívíme máje na některé z českých vesnic (např. Sendražice u Kolína), ať už jedeme na velký festival *Majáles* do Prahy či se zúčastníme malého studentského DIY festivalu, své kořeny má vždy v oslavě studentstva.²⁰

Koncept DIY

DIY (do it yourself) znamená v překladu „udělej si sám“. Jako termín se používá již od 20. století, kdy označoval vytváření či opravy bez odborného řemeslníka. S postupem času se pojem vyvinul v celou řadu kreativních postupů. Od 50. let 20. století se stalo DIY hnutím, které se stavělo proti konzumní společnosti. Postupně se DIY estetika dostala do kulturní produkce a od 70. let 20. století se významně váže k punkové subkultuře, která má za cíl vnést do hudby estetiku, která mimo jiné nese i politická poselství. Punk tak v DIY linii navazuje na situacionistickou internacionálu, která je významná tím, že tvořila brikoláže (proces, při kterém jsou předměty zbavovány původních významů a jsou jim připisovány významy nové).²¹

Dnes je DIY estetika široce přijímána a na rozdíl od mainstreamových kulturních odvětví, která jsou většinou motivována zisky, je DIY estetika motivována samotným tvůrčím procesem a estetikou samotnou. Vyděluje se tak od hlavních a oficiálních proudů.

Oldřich Poděbradský ve své disertační práci píše, že se jedná o „*komplex společenských praktik, které spojují komunity a jedince se stejnými přístupy*“²². Dochází tak k redefinici na DIT – do it together (udělejme společně). Zároveň můžeme mluvit o tzv. DIA – do it anyplace -udělej kdekoli (Azerrad, 2001: 23 cit. dle Verbuč, 2022, s. 8).²³ A tak se prolíná nezávislost „udělej si sám“, komunikace „udělejme společně“ a DIA (udělejme kdekoli).²⁴ S touto myšlenkou přichází hudební antropolog David Verbuč, který se věnuje DIY

---

²⁰ Tamtéž.

²¹ BENNETT, Andy a Paula GUERRA. Rethinking DIY culture in a post-industrial and global context. In: BENNETT, Andy a Paula GUERRA. *DIY Cultures and Underground Music Scenes*. United Kingdom: Routledge, 2019, s. 7-18.

²² PODĚBRADSKÝ, Oldřich. *Soundscape pražské psychedelické kytarové scény*. Praha, 2022. Disertační práce. UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE, Fakulta humanitních studií. Vedoucí práce Doc. PhDr. Zuzana Jurková, Ph.D., s. 19.

²³ VERBUČ, David. *DIY house shows and music venues in the US: ethnographic explorations of place and community*. London: Routledge, 2022, s. 8.

²⁴ Tamtéž, s. 9.

festivalům na území Spojených států amerických. Tento rámec mohu však aplikovat i na prostředí Kolína a propojit tak samotnou činnost, interakci a místa DIY procesu.

David Verbuč se dále věnuje tématu intimity, která se vytváří v rámci homogenních skupin. Tato intimita je definována např. na základě používání „rodinných metafor“, kdy se o členech skupiny mluví jako o rodině. Druhá definice poté vychází z faktu, že se tato intimita vytváří na základě společných zkušeností.²⁵ Dochází tak k utužování vazeb mezi členy skupiny, v tomto případě mezi členy pořadajícího týmu, které spojuje tvorba festivalu a jejichž společným cílem je vytvořit společenskou akci bez nároku na finanční odměnu.

S konceptem DIY významně pracuje David Verbuč i ve svém článku *Nonmusicians as “Pillars” and “Icons” of US DIY Music Scenes*²⁶ (Nehudebníci jako „pilíře“ a „ikony“ americké hudební DIY scény, překlad autorky), kde píše o lokálních DIY scénách, které se skládají z mnoha aktérů včetně menších scén a popisuje, jak mezi sebou a dalšími skupinami a místy tyto aktéři komunikují. David Verbuč se zaměřuje zejména na význam jednotlivých organizátorů „nehudebníků“ DIY v rámci amerických scén jako aktérů, kteří ovlivňují a utvářejí místní DIY místa a scény. Organizátoři podle něj představují pilíře a ikony konkrétních amerických DIY scén. David Verbuč tvrdí, že úzké zaměření se na hudbu a hudebníky může zastínit ucelenější pohled na americké DIY scény, které samy kladou stejný, ne-li větší důraz na nehudební a sociální aspekty a na komunitní praktiky DIY scén.

Tato úvaha mě inspirovala k zaměření se na „nehudebníky“ kolínské DIY scény a zároveň k otázkám, které se týkají sebereflexe organizátorů festivalu, nehudebních a sociálních aspektů a interakce mezi jednotlivými organizátory.

Materiální kultura – místo/prostor

Teorie nové materiality významně pracuje s pojmy místa a prostoru. Podle antropologa a sociologa Michela De Certeaua je *prostor praktikové místo*.²⁷ Rozumí prostoru jako

---

²⁵ Tamtéž, s. 13.

²⁶ VERBUČ, David. Nonmusicians as “Pillars” and “Icons” of US DIY Music Scenes. *American Music*. 2021, 39(3), 365-390.

²⁷ CERTEAU, Michel de. *The Practice of Everyday Life*. Berkeley: University of California Press, 1988, s. 117.

sociálnímu konstrukt, tedy výsledku vyjednávání - každá společnost produkuje různorodé prostory, které vytváří různé typy jednání. Místo si tedy můžeme představit jako fyzické a ohraničené a prostor jako děj, který se odehrává v rámci různých míst.²⁸ Vzhledem k tomu, že jsou jednotlivá místa schopna ovlivňovat jednání jedinců, rozhodla jsem se pracovat i s touto teorií, neboť jedním z cílů *Kolínského Majálesu* je otevírat místa, která jsou „neutrální“, tedy taková místa, kde se zatím žádné kulturní akce neodehrávaly a nemají tak pověst „lepšího podniku“ nebo „pajzlu“.²⁹ Mým cílem zde je interpretovat, jakým způsobem tato „nová místa“ ovlivňují jak jednání živých aktérů, tak povahu kulturní akce a zda akce samotná ovlivní povahu místa do budoucna.

---

²⁸ VERBUČ, David. *DIY house shows and music venues in the US: ethnographic explorations of place and community*. London: Routledge, 2022, s. 10.

²⁹ Z rozhovoru se Šimonem 9. 5. 2022

Metodologie

Výzkumné otázky a problémy

Tato bakalářská práce má za svůj cíl popsat přípravu festivalu *Kolínský Majáles* a jeho průběh se zaměřením na organizátory festivalu, tedy „nehudebníky“ a popsat jej v teoretickém rámci rituálu podle Arnolda van Gennepa a Victora Turnera. Dílčí otázky, které mi pomohly splnit hlavní cíl výzkumu, respektive mi pomáhají rozklíčovat terén pro jeho interpretaci, se ptají na to,

1. jaké jsou nehudební a sociální aspekty DIY scény,
2. jakým způsobem mezi sebou jednotliví organizátoři DIY projektu interagují,
  - a. zda existuje v rámci DIY projektu *Kolínského Majálesu* hierarchická struktura,
3. jakým způsobem se jednotliví organizátoři v rámci projektu reflektují,
4. jaké jsou motivace tvořit DIY projekt,
5. jakým způsobem je tvořen program festivalu, aby byl atraktivní pro potenciálního návštěvníka.

Volba výzkumné strategie, technika tvorby dat a výběr vzorku

Vzhledem k cíli mé bakalářské práce a výzkumným otázkám, které si kladu, volím kvalitativní výzkumnou strategii, jejíž cílem je porozumět dané sociální realitě a všimnout si všech jedinečností, které jsou pro danou realitu specifické. Zároveň je třeba věnovat pozornost významům, které lidé přisuzují svému jednání. Důležitým faktorem jsou také kontexty, které mají svůj podíl na způsobech prožívání daných situací. K poznání tento typ výzkumu přistupuje induktivně, což znamená, že „logika jak celého procesu výzkumu, tak především povahy jeho závěrů, se řídí tím, co v procesu výzkumu o (sociální) realitě zjišťujeme, jak ji poznáváme“³⁰. Na začátku výzkumu tedy stojí jev, který je analyzován pomocí empirických nástrojů. Výsledkem je poté tvrzení, které lze prezentovat ve vztahu ke konkrétnímu problému.

---

³⁰ NOVOTNÁ, Hedvika; ŠPAČEK, Ondřej a ŠTOVÍČKOVÁ, Magdaléna. *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, 2019, s. 262.

Etnografie jako metoda antropologického výzkumu je charakteristická zúčastněným pozorováním, což je technika tvorby dat, v rámci které se účastníme daného terénu, pozorujeme ho, vedeme rozhovory s jeho účastníky a píšeme o něm. Psaním zde myslím jak popis, tak interpretaci dat. Cílem je co nejlépe porozumět zkoumanému terénu očima aktéru, tedy nahlížet na problematiku emicky³¹. Na akcích pořádaných majálesovým týmem jsem si psala terénní poznámky, které mi poté sloužily jako data připravená k analýze. Terénní deník a později i tuto práci jsem doplnila o fotografie, které jsem během akcí pořizovala buď já, nebo můj přítel. Tyto fotografie mi napomáhaly například při popisu místnosti.

Kromě zúčastněného pozorování jsem volila také techniku polostrukturovaných rozhovorů. Polostrukturované rozhovory mi zprvu pomohly vytvořit základní data, v rámci kterých jsem se zaměřovala přímo na otázky, které mě vedly k vytvoření si představy o tom, jak festival funguje, případně fungoval v minulých letech. Později, během samotných příprav festivalu, jsem vedla rozhovory volněji, kdy jsem dávala pořadatelům větší možnost rozpovídat se o tom, co všechno momentálně zahrnuje jejich činnost. Všechny rozhovory jsem nahrávala na diktafon a poté je doslovně přepisovala. Tento přepis mi poté sloužil jako zdroj pro pozdější analýzu.

Další nedílnou součástí hudebně antropologického výzkumu je popis hudby. Při popisu je třeba kombinovat technický popis s popisem toho, jak hudba působí (tedy její atmosféra). Zároveň je nutné odprosit se od dosavadní posluchačské zkušenosti a snažit se hudbu poslouchat a popisovat nezaujatě a reflektovat svou pozici. Při popisu nahrávky jsem nejprve rozklíčovala text – vzhledem k tomu, že se většinou jednalo o amatérské kapely, nebyly texty písní dostupné na internetu. Poté jsem popisovala instrumentální část skladby. Při tomto popisu jsem si kromě poslechu terénní nahrávky pomáhala i fotografiemi, které jsem pořídila přímo na akci a díky kterým pro mě bylo snazší vnímat jednotlivé nástroje. Analýza obou částí v kombinaci s tím, jak se kapely sami popisují, vedla k závěrům, díky kterým jsem byla schopna charakterizovat jednotlivé hudební kapely a jejich tvorbu, což vede k představě o tom, jací účinkující se *Kolínského Majálesu* účastní.

Vzhledem k mému terénu a výzkumným otázkám jsou mými hlavními informanty pořadatelé *Kolínského Majálesu*, které jsem vybírala technikou sněhové koule, tzn.

---

³¹ V rámci sociálně antropologického výzkumu lze interpretovat data buď z emické perspektivy (pohled aktérů) či etické perspektivy (pohled vědy).

gatekeeper mi doporučil pořádajícího, který mi vzhledem k cíli mé bakalářské práce doporučil dalšího vhodného organizátora atd. Tato technika je vhodná v rámci terénu, který je uzavřený a existují v rámci něj vazby mezi jednotlivými aktéry.³² Vzhledem k malé velikosti samotného organizačního týmu jsem nakonec mluvila se všemi organizátory, s některými jsem vedla nahrávané rozhovory, s některými jsem si povídala neformálně.

Data jsem však netvořila pouze za pomoci pořadatelů, ale i s návštěvníky festivalu. Takové rozhovory byly však čistě neformální a spíše mi pomáhaly všimnout si věcí, které jsem sama v terénu přehlížela nebo je považovala za samozřejmé.³³ Takové myšlenky jsem si zapisovala do terénního deníku, tzn. na rozdíl od polostrukturovaných rozhovorů jsem si je nenahrávala. V tomto případě zásadně docházelo k selekci dat vhodných pro cíl výzkumu.

Výzkumný terén

Mým hlavním terénem byla skupina osob, tedy tým okolo *Kolínského Majálesu*. Pohybovala jsem se s nimi na schůzkách, a to ve virtuálním prostoru a off-line na jednotlivých akcích. Nebyla jsem tedy vázána na konkrétní místo, ale na participanty. Vstup do terénu jsem si vyjednala skrze zprostředkovatelku, kterou byla má přítelkyně Gábina. Organizátory zná osobně a důvěrně, proto se mi díky ní podařilo vstoupit do terénu snadno, a to jak fyzicky (díky mé pozici „Kolínáka“), tak sociálně (ochota se mnou spolupracovat).³⁴

Významnou roli hraje, zda se výzkumník v terénu pohybuje jako insider, tzn. jako někdo, kdo terén již zná a je mu vlastní, či do terénu vstupuje v pozici outsidera, tedy jako někdo, pro koho je zkoumaný terén či fenomén cizí. *Pozice insidera a outsidera však není zcela dichotomní (buď jsme insider, nebo outsider)(...). Jedná se spíše o jakési kontinuum, přímku, na které jsme blíže buď k jednomu, nebo druhému pólu.*³⁵ Do terénu ve smyslu majálesového týmu jsem vstupovala z pozice outsidera, ale do terénu ve smyslu Kolína či kolínské komunity jako insider. Tato kombinace mi umožnila snadno vstoupit do terénu a navázat vztahy (většinou máme společné kamarády, chodíme do stejných restaurací, byli jsme na

---

³² NOVOTNÁ, Hedvika; ŠPAČEK, Ondřej a ŠTOVÍČKOVÁ, Magdaléna. *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, 2019, s. 297.

³³ Tamtéž. s. 326.

³⁴ Tamtéž. s. 357.

³⁵ Tamtéž. s. 358.

stejně akci, ...), ale zároveň pro mě bylo jednoduché vzdálit se od zkoumaného jevu, protože samotný proces příprav mi byl do zahájení výzkumu cizí a navíc momentálně nežiji v Kolíně.

Pro můj výzkum je však důležitý i terén ve smyslu fyzického místa. Jak jsem již zmínila, *Kolínský Majáles* se snaží otevírat nová místa v Kolíně a kulturně je oživovat. Například jedna z akcí se v rámci jednoho z minulých ročníků konala v areálu Kolinea, který původně sloužil jako továrna na sladkosti, jindy jako vojenský sklad či jako podnik oděvních a servisních služeb ministerstva vnitra.³⁶ Dnes je prostor prázdný, ale díky *Kolínskému Majálesu* se ukázal v očích návštěvníku opět jako užitečný a plný potenciálu.

Jedním z nejdůležitějších momentů pro mou práci bylo vedení rozhovorů s mým hlavním informátorem Šimonem. Šimon je dramaturgem *Kolínského Majálesu*, v době začátku výzkumu byl studentem místního gymnázia a nyní je studentem vysoké školy. Díky jeho postavení v rámci struktury týmu jako vedoucího *Kolínského Majálesu* jsem měla přístup k pro mou práci důležitým a platným informacím. Informace poskytnuté v rámci rozhovorů s ostatními členy týmu mi však pomohly k nahlédnutí na zkoumaný jev z dalších perspektiv, například z pohledu vedoucí marketingu.

Etické otázky výzkumu

Každý antropologický výzkum se musí řídit základními etickými pravidly, aby neškodil ani terénu, ani jeho účastníkům, ale ani výzkumníkovi samotnému. Jedním z etických kodexů, který poskytuje obecný rámec pro etické záležitosti výzkumu, je kodex, který přijala Americká antropologická asociace. Od svého přijetí v roce 1971 si prošel (stejně jako celá sociokulturní antropologie) vývojem a posunem k transparentnosti a korektnosti. Antropolog Martin Soukup ve své knize *Terénní výzkum v sociální a kulturní antropologii*³⁷ shrnuje 7 pilířů, na kterých stojí tento kodex.

---

³⁷ SOUKUP, Martin. *Terénní výzkum v sociální a kulturní antropologii*. Praha: Karolinum, 2017, s. 135-136.

- 1) První zásadou kodexu je pravidlo „*neuškodit*“. Je potřeba neustále reflektovat, jaké dopady může mít výzkum a zda svým jednáním nezpůsobuji aktérům či terénu samotnému ujmu. Je třeba velmi opatrně nakládat s citlivými daty.
- 2) Dále je třeba „*být otevřený a poctivý ohledně vlastní antropologické práce*“. Zde je třeba v obecné rovině uvažovat o transparentnosti vůči účastníkům výzkumu, ale i sponzorům či účelu výzkumu. Pokud použiji tuto zásadu na můj výzkum, opakovaně jsem účastníkům připomínala, že pokud si nebudou přát něco zveřejnit či nadále nespolupracovat, je to čistě na jejich rozhodnutí. K tomu však během výzkumu nedošlo. Zároveň jsem sama zvažovala zájmy informátorů.
- 3) Další velmi důležitou zásadou je „*získat informovaný souhlas a potřebná povolení*“. Před získáním informovaného souhlasu je třeba seznámit účastníka s povahou a s cílem výzkumu. V rámci této zásady dochází také k vyjednání anonymizace dat. Vzhledem k tomu, že pracuji s malou skupinou, nebylo obtížné domluvit se na zachování křestních jmen v této práci. Sama jsem však zvažovala míru citlivosti informací, které mi byly poskytnuty, abych neanonymizováním neuškodila některému z aktérů výzkumu.
- 4) Čtvrtým pilířem je „*harmonizovat protichůdné etické závazky ke spolupracovníkům a dotčeným stranám*“, což znamená snažit se předcházet etickým konfliktům a pokud k nim dojde, co nejvíce zabránit škodám. S ohledem na to, že pracuji s jedinci a institucemi, je opět třeba promýšlet, jaké důsledky by mohly mít zveřejněné výsledky práce.
- 5) Dále je nutné „*činit výstupy přístupnými*“, tedy zpřístupnit výsledky výzkumu jeho účastníkům. Participantům jsem sdělila, že má práce bude veřejně přístupná a mohou se tedy s prací sami seznámit.
- 6) Na to navazuje další pravidlo, a to „*chránit a uchovat záznamy*“ na základě vlastnických práv a získaných informovaných souhlasů. Veškeré terénní poznámky, přepsané rozhovory i jiná data jsem bezpečně uchovávala a zneprístupnila dalším lidem.

- 7) Posledním pilířem, které Soukup zmiňuje, je „*zachovávat zdvořilé a morální profesní vztahy*“. Tím se myslí pravdivě prezentovat výsledky a nedopustit se plagiátorství a padělání.

Analytické postupy

Pro to, abychom mohli přistoupit k analýze dat, je třeba je nejprve vizualizovat do přehledné podoby. V praxi to znamená transkripci rozhovorů či terénních poznámek takovým způsobem, abychom s nimi mohli nadále pracovat. Antropolog Martin Heřmanský v knize *Metody výzkumu ve společenských vědách*³⁸ popisuje pět základních analytických činností, které se mezi sebou v rámci procesu analýzy prolínají a navazují na sebe.

Pokud těchto pět činností konkretizuji na mém výzkumu, začala jsem přepsáním rozhovorů a terénních poznámek do takové podoby, aby byla přehledné a aby disponovaly prostorem pro poznámky. Poté, co jsem si stanovila konkrétní záměry, začala jsem rozhovory a deník *pročítat*. Způsob tohoto čtení byl vždy ovlivněn stanoveným cílem - pokud jsem se snažila dohledat datum či konkrétní výpověď mého informanta, jednalo se rychločtení s jasným záměrem. Pokud jsem se však snažila z poznámek a rozhovorů např. zjistit, *jakým způsobem bylo ovlivněno jednání aktérů vzhledem k tomu, že se akce odehrávala v prostoru Kolinei*, musela jsem se na text více zaměřit a vyhledávat odpověď na položenou otázku ve více částech mých zápisků.

V rámci pročitání dat bylo namísto *zapisovat si* k jednotlivým částem vlastní poznámky, které mi později dopomohli k interpretaci. V případě mého analytického postupu jsem jsi vedle zpracovaného deníku či rozhovorů psala poznámky, které měly podobu buď doplňujících otázek, úkolů, které je třeba ještě udělat (např. napsat email Šimonovi) nebo úvah či možných závěrů.

S tím souvisí další bod, a to *redukce dat*. K té dochází jak neúmyslně (v terénu si nevšimneme zaznamenání si vhodného jevu), tak záměrně. K úmyslné redukci dat dochází během analytického procesu, kdy vybíráme, která data jsou pro výzkum relevantní a plátna a která nikoliv. Pokud mám v terénních poznámkách napsáno, že návštěvník festivalu ve 22:34 upadl do mixážního pultu, není to informace, která by byla konkrétně pro můj výzkum relevantní.

---

³⁸ NOVOTNÁ, Hedvika; ŠPAČEK, Ondřej a ŠTOVÍČKOVÁ, Magdaléna. *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, 2019, s. 421 – 423.

Čtvrtou činností, kterou Heřmanský zmiňuje, je *porovnávání*, pro které je třeba zvolit si konkrétní jednotky a kritéria, podle kterých budeme porovnávání provádět. Tuto činnost jsem uplatnila hned v několika případech. Porovnávala jsem pozice organizátorů festivalu, jednotlivé akce v rámci ročníku festivalu, ale také jednotlivé ročníky mezi sebou.

Nakonec je třeba v rámci analýzy *pojmenovat*, k čemuž jsem využívala tzv. kódování, kdy jsem jednotky označila charakteristickými pojmy, které jsem mezi sebou propojila a vytvořila tak kategorie, díky kterým jsem nahlédla na jevy v nových souvislostech.

K ekonomické analýze jsem použila teorii CBA³⁹, která hodnotí peněžní (ale i nepeněžní) náklady a přínosy kulturní akce či jiné události. Přínosy daného projektu musí převážít nad jeho náklady. Díky této analýze lze nejen finančně připravit, v průběhu analyzovat a nakonec evaluovat daný projekt⁴⁰. Hotová analýza bývá v běžné praxi předkládána eventuálním investorům, já ji však používám jako teoretický rámec k ilustraci hospodaření s rozpočtem *Kolínského Majálesu* či k nastínění způsobu, jakým si se dala zhodnotit efektivita dramaturgických rozhodnutí organizátorů. Jiří Patočka v knize *Evaluace v kultuře: ekonomické hodnocení kulturních událostí a festivalů* zmiňuje typologické rozdělení této analýzy podle Anthony E. Boardmana (2008), a to na:

- 1) *Ex ante CBA* – analýza prováděná v přípravné fázi, jejíž cílem je zjistit rozsah prostředků pro daný projekt;
- 2) *Ex post CBA* – analýza prováděná na konci projektu, jejíž cílem je zjistit kvalitu projektu;
- 3) *In medias res CBA* - analýza prováděná souběžně s projektem;
- 4) *Komparativní CBA* – srovnání ex ante a ex post hodnoty.⁴¹

Evaluovat kulturní akci lze také na základě konceptu 3E. Tento princip se v českém prostředí využívá k dokazování toho, zda daná kulturní akce, která čerpá nějaký z druhů veřejné podpory, odpovídá definici veřejných kulturních služeb dle §2 zákona č. 203/2006 Sb.⁴²

---

³⁹ Cost Benefit Analysis

⁴⁰ PATOČKA, Jiří. *Evaluace v kultuře: ekonomické hodnocení kulturních událostí a festivalů*. Praha: Professional Publishing, 2017, s. 73.

⁴¹ Tamtéž.

⁴² Tamtéž, s. 53.

„Koncept 3E požaduje, aby každá smysluplná činnost (a tím spíše každý projekt) splňovala následující tři podmínky (European Court Of Auditors (ECA), 2015):

- *Effectiveness (účelnost)* – účelnost kulturní akce má plnit předem stanovené cíle.
- *Efficiency (účinnost)* – účinnost kulturní akce se zaměřuje na vztah zdrojů k užítku.
- *Economy (hospodárnost)* – hospodárnost znamená snahu šetřit zejména finanční prostředky.⁴³

Pro plnohodnotnou analýzu, zahrnující obtížně měřitelné kvalitativní atributy, se používá evaluace za pomoci ukazatelů, které jsou určeny na základě cílů projektu i dané evaluace. K tvorbě těchto ukazatelů lze využít již zmíněný koncept 3E, a zaměřit se tak na 3 základní okruhy: ukazatele účelnosti (pohled dramaturgie), ukazatele účinnosti (ekonomicko – organizační pohled) a ukazatele hospodárnost (finanční a účetní pohled). Zároveň je třeba do evaluace zahrnout tzv. identifikační ukazatele, které přímo nehodnotí danou kulturní akci, ale popisují projekt v obecné rovině, např. název události či její termín.⁴⁴

---

⁴³ Tamtéž, s. 54.

⁴⁴ Tamtéž, s. 79-80.

Hudba v Kolíně a tradice majálesu

O hudbě v Kolíně nebyla napsána žádná ucelená publikace a vzhledem k hudební rozmanitosti Kolína by vystačila na celou práci. V této kapitole proto velmi stručně pro kontext *Kolínského Majálesu* představím vybrané významné hudební momenty a tradici vítání jara na Kolínsku.

Majáles

Historie majálesu v Československu sahá do doby socialistického režimu, kdy byly vedeny v ulicích po celé republice prvomájové průvody na oslavu dne práce.⁴⁵ V šedesátých letech se však hojně začaly pořádat také studentské protirežimní protesty, což vedlo k přehodnocení svátku prvního máje a k upokojení studentstva vznikla v roce 1965 volba Krále majálesu. Např. v roce 1965 si pražské studentstvo zvolilo básníka Alana Ginsberga, který byl však poté ze země vyhoštěn.⁴⁶

Dnešní podoba majálesu, tedy studentské oslavy jara, bývá tradičně zahájena postavením májky či rozseknutím majálesového srdce. Následuje majálesový průvod a samotný festival, který už má poté různé podoby. Vrcholem festivalu pak bývá tradiční volba krále a královny majálesu.

První pokusy o zavedení majálesu v Kolíně probíhaly již v devadesátých letech, ale dnešní podobu a pravidelnost získal až v roce 2017 s cílem kulturně obohatit město Kolín, což je cíl, kterého se organizátoři drží dodnes.

Akce

Kmochův Kolín

Největší a nejvýznamnější událostí kolínského kulturního jara je festival dechové hudby *Kmochův Kolín*, který je pořádán na počest hudebního skladatele Františka Kmocha. Jeho cílem je přiblížit dechovou hudbu dnešnímu posluchači. Dnešní ročníky hostí kolem 1500 hudebníků, několik významných orchestrů, a to jak ze zahraničí, tak z České republiky.

---

⁴⁵ WILLIAMS, Victoria R. *Celebrating Life Customs around the World: From Baby Showers to Funerals, Volume 2: Adolescence and Early Adulthood*. United States: Bloomsbury Publishing USA, 2016, s. 209.

⁴⁶ Tamtéž.

Open air festival se pořádá např. na Karlově náměstí, v prostoru chrámu sv. Bartoloměje či v kolínské synagoze. Vrcholem festivalu je tradičně tzv. monstrokonzert, jehož součástí jsou všechny účinkující kapely.⁴⁷

BeatFest

BeatFest je pravidelně pořádán kolínskou automobilkou Toyota. Tento festival nabízí návštěvníkům nejen známá česká jména, ale i začínající hudební skupiny. Šimon mi při rozhovoru řekl, že soutěž začínajících kapel v rámci *BeatFestu* vnímá jako promyšlený tah dramaturgie festivalu, kdy dochází k tomu, že místní hudební scéna přivede na festival i diváky, kteří by na „komerční festival“ jinak nepřišli.⁴⁸ Nejen v tomto rozhovoru Šimon tvrdí, že kolínské publikum raději navštěvuje akce interpretů, které zná. „*Je to dobrá inspirace, vzít tam víc lokálních.*“⁴⁹

Coolin festival

Coolin festival je relativně nový projekt, který vznikl v roce 2021. Jedná se velký rapový komerční festival, pořádaný stejně jako *BeatFest* nebo *Kolínský Majáles* na Kmochově ostrově. Pro *Kolínský Majáles* je ukazatelem, jaká hudba přitahuje nejvíce návštěvníků. „*Tam už ani nepouštěli lidi, jak to bylo plný. Ale prostě vybookovali celou rapovou scénu a bylo to obrovský.*“⁵⁰

Staročeské máje

Květnové vítání jara je tradičně oslavováno mladými studenty. Dříve se v předvečer prvního května stavěla v dané vesnici tzv. májka, ozdobený kmen stromu s velikým věncem. Tradice stavění májky zůstává, ale datum se mění – vždy záleží na konkrétní vesnici. Podoba oslavy jara se zásadně od období po druhé světové válce změnila.⁵¹ Jednou z májových oslav jsou *Staročeské máje*, které se pravidelně konají mimo jiné i v přilehlých vesnicích Kolína. Květnová slavnost se odehrává většinou v druhé polovině května. Zahájena bývá průvodem, který vedou mladé dívky a chlapci z místní vesnice oblečení v krojích. Místní tradicí je

---

⁴⁷ *O festivalu* [online]. c2024 [cit. 2024-03-14]. Dostupné z: <http://www.kmochuvkolín.cz/o-festivalu/>

⁴⁸ Z rozhovoru se Šimonem 29. 7. 2023

⁴⁹ Tamtéž.

⁵⁰ Tamtéž.

⁵¹ PLESSINGEROVÁ, Alena. Odras současných společenských podmínek ve středočeské slavnosti »Staročeské máje«. *Český lid*. 1990, 77(1), 47-50, s. 47.

zastavení se u domu každé jednotlivé dívky z průvodu, kde tanečnice čeká malé občerstvení. Večer po průvodu se koná poprava krále Máje a následuje taneční zábava v místní hospodě.

Další zmíněné akce a prostory v této kapitole jsou vypsány na základě rozhovoru se Šimonem⁵², kde jsme rozebírali důležitost dalších kulturních akcí a míst pro *Kolínský Majáles* a jeho podobu. Na otázku, jak moc navazuje dnešní *Kolínský Majáles* na staročeské Máje, mi bylo Šimonem zodpovězeno, že tyto dvě tradice, ač na sebe historicky navazují, nyní již jako organizátor nespojuje a pouze se snaží, aby se termíny *Májů* na Kolínsku a jejich festival termínově nestřetly.⁵³

Otevřená ulice

Spolek *Otevřená ulice* od roku 2014 pořádá akce v nejrůznějších částech Kolína. Jedná se o jednodenní festivaly s různorodým programem, např. taneční vystoupení, koncerty či letní kino. Za cíl má spojovat sousedy a stejně jako *Kolínský Majáles* kulturně rozvíjet město.⁵⁴ Účast na této akci je vždy vysoká a mezi obyvateli Kolína je velmi oblíbená.

GarageFest

GarageFest je festival, který se koná i dvakrát ročně mezi garážemi U Cihelny v Kolíně. V těchto garážích má několik lokálních punkových hudebních skupin zkušebnu, a právě na základě provázanosti těchto kapel festival vznikl. Multižánrový festival nabízí vždy kolem patnácti interpretů, mezi kterými vystupují jak lokální hudebníci, tak i skupiny z celé republiky, ale i ze zahraničí. „*Je to zajímavý koncept, kterej funguje.*“⁵⁵

Radio Labe

Radio Labe je nový Šimonův projekt, takže má samozřejmě s *Kolínským Majálem* mnoho společného. Jedná se o platformu spojující lidi kolem elektronické hudby. Pořádají různé akce, ať už „weekender“, dvoudenní akci s denním programem v BARU Pod Hodinama, party nebo „secret rave“, party s tajnou lokací jen pro pozvané. „*Dělali jsme vlastní jídlo, který bylo dost dobrý, sekáč tam byl, promítání, lokální djové z Poděbrad a z Kolína a když nepočítám štangasty a kamarády, který nám dali ten vstup a pak přišli třeba tři lidi, tak*

---

⁵² Z rozhovoru se Šimonem 29. 7. 2023

⁵³ Tamtéž.

⁵⁴ *O nás* [online]. c2024 [cit. 2024-03-14]. Dostupné z: <https://www.otevrenaulice.cz/>

⁵⁵ Tamtéž.

*nepřišel ani jeden z těch lidí.*⁵⁶ Jako jádro problému vnímá Šimon upadající zájem o elektronickou hudbu v Kolíně a řešení vidí v přesunutí akce na jiné místo.

Místa

Organizátoři Majálesu vybírají pro festivalové akce jak místa, která jsou „hudební“ a pro takové události přímo určena, tak místa, která jsou „nehudební“. Koncerty jsou pravidelně pořádány v BARU Pod Hodinama, festivalové dny na Kmochově ostrově a tzv. intermezza⁵⁷ se v minulosti konaly například v prostorách kolínského muzea či továrny Kolinea.

BAR Pod Hodinama

BAR Pod Hodinama se nachází v centru Kolína. Jsou zde pravidelně pořádány koncerty celé škály různých interpretů. Akce pořádané přímo barem mají vstup zdarma, což Šimon vnímá jako zlomové. *„Když my děláme akce Pod Hodinama a je tam vstup sto až dvě stě korun, tak se ty lidi otočej a jdou jinam, chtěj jít jenom na pivo a nechtěj poslouchat něco, co neznaj.*“⁵⁸ Prostor disponuje místností s barem a místem pro sezení, místností s pódium a hledištěm na stání a venkovním dvorem, který se nachází ve vnitrobloku. Vnitřní prostory jsou uzpůsobeny pro klidné posezení i pro koncert či jinou kulturní událost. K omezení hlasitosti dochází pouze v prostorách vnitrobloku, kde se návštěvníci mohou pohybovat pouze do doby, kdy začíná noční klid.

Kmochoův ostrov

Kmochoův ostrov je místem, kde se díky amfiteátru často konají kulturní akce, zejména pak festivaly. Ostrov mimo venkovního hlediště disponuje také dětským hřištěm, které se nachází na levé straně u jeho vchodu. Až k venkovnímu hledišti se na rozloze o šesti hektarech rozléhá travnatý a stromy porostlý prostor, který poskytuje stín. Proto je jinými festivaly často využíván například k doprovodným programům. *Kolínský Majáles* na rozdíl od ostatních akcí využil pouze těchto prostor, kdy jako pódium na majálesových večerech sloužil místní altán, ale na samotný Majálesový den byl na místo dovezen stan, do kterého

---

⁵⁶ Tamtéž.

⁵⁷ „Hudební ukázky“, v kontextu Kolínského Majálesu se jedná o večerní akce s několika interprety, kteří poté vystupují na samotném festivalu.

⁵⁸ Tamtéž.

bylo umístěno pódium. Výhodou Kmochova ostrova pro pořádání akcí jsou nové veřejné toalety, tedy o starost méně pro organizátory menších akcí.

Kolinea

Továrna Kolinea bylo postavena koncem 19. století u břehu Labe. Její využití se v průběhu let měnilo, ale v poslední době byl areál nevyužitý a prázdný. Areál Kolinei disponuje dvorem a několika rozsáhlými prostory. V jednom z pater Kolínský Majáles uspořádal Klubovou noc v roce 2022. V první místnosti bylo vytvořeno pódium a v druhé místnosti se nacházel provizorní bar a tetovací koutek. Rozsáhlé prostory umožnily návštěvníkům pohyb přímo pod pódium, kde poslouchali hranou hudbu, ale také odchod na klidnější místa, kde si mohli povídat, a to ať už v prostorách u provizorního baru, tak ve dvoře továrny.

Veigertovský dům

Veigertovský dům se nachází na Karlově náměstí v centru Kolína a slouží jako hlavní budova Regionálního muzea. Expozice je umístěna ve sklepení domu a přízemí je uzpůsobeno pro pořádání besed, přednášek a dalších akcí pro veřejnost. Do zrekonstruované budovy se vchází prosklenými dveřmi, za kterými se nachází chodba vedoucí na čtvercový dvůr, který spojuje dva prostory muzea. V druhé části se nachází malý sál s pódium. První část navíc disponuje zázemím pro bar, které Kolínský Majáles využívá. Odehrálo se zde například intermezzo v dubnu 2022.

Během rozhovoru jsem si všimla, že Šimon při popisu ostatních festivalů zmiňuje několik klíčových momentů, kterými se inspiruje, které by rád při pořádání festivalu uplatnil. Jedním z hlavních motivů je začlenění lokálních hudebních skupin do programu festivalu, po kterých je na kolínské hudební scéně ze strany posluchačů velká poptávka. Místní podporují kapely, které znají třeba i na osobní úrovni. Na druhou stranu vnímá nezájem o hudbu pro Kolín novou a neznámou – konkrétně zmiňuje elektronickou hudbu v rámci jeho projektu *Radia Labe*. Místo hledání cesty, jak lidem v Kolíně tuto hudbu zatraktivnit, raději místo konání přesune. Kromě problematiky nabídky a poptávky po žánru hudby vidí problém také ve vstupném a jeho výši. Na základě několika rozhovorů se Šimonem usuzuji, že pro kolínského diváky či posluchače je lákavější akce bezplatná, v rámci které je ochoten poslechnout si i něco neznámého.

Empirická část

Kolínský Majáles jako rituál

Jak bylo již výše zmíněno, struktura praktické části mé bakalářské práce je rozdělena do třech segmentů, které se odvíjí od klasifikace přechodového rituálu, který byl tematizován Arnoldem van Gennepem a později Victorem Turnerem. První část s názvem *Separace/preparace* se zabývá popisem příprav *Kolínského Majálesu*, kde kromě rámce rituálu používám k interpretaci dat koncepty DIY, jak jim rozumí David Verbuč⁵⁹ a Petr Gibas⁶⁰. Druhá a nejrozsáhlejší část se věnuje *liminoidní fázi rituálu*, v rámci které popisuji festival samotný. Zároveň zde využívám koncept místa a prostoru, který vychází z materiální kultury, kterou popisuje Michel De Certeau⁶¹. Poslední fází rituálu je *inkorporace*, ve které shrnuji pocity aktérů a aktivity prováděné po skončení festivalu, a to za použití evaluačních strategií, které se používají u kulturních událostí.

---

⁵⁹ VERBUČ, David. *DIY house shows and music venues in the US: ethnographic explorations of place and community*. London: Routledge, 2022.

⁶⁰ GIBAS, Petr. *Kutilství: drobná mozaika svépomocné tvorby*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd ČR, 2019.

⁶¹ CERTEAU, Michel de. *The Practice of Everyday Life*. Berkeley: University of California Press, 1988.

Separace / preparace

„Se Šimonem jsme se v týdnu domluvili, že mi pošle link na online meeting, který měl začít ve 20:00. Jsem ráda, že je online, protože nemusím jezdit do Kolína. V 19:59 mi cinká facebooková zpráva s odkazem. Připojuji se očekávám, že v „místnosti“ bude aspoň 10 lidí. Proto jsem trochu překvapená, když vidím, že je momentálně připojený pouze Šimon a Petr (Petra vidím poprvé – nebo si na něj aspoň nevzpomínám). Když se nějakou chvíli nic neděje, Šimon mě pobízí, ať se ptám, jestli mám nějaké otázky, že stejně ještě čekáme na další. Ptám se tedy jednoduše, co je nového. Překvapěně se dozvídám, že úplně všechno.“⁶²

Přechodové rituály vymezuje Arnold van Gennep jako rituály, které doprovázejí celý život jedince, a to nehledě na typ společnosti. Přechodovým rituálem totiž může být jak náboženský akt, například obřizka, tak akt profánní, jakým může být například změna zaměstnání jedince. Ať už se jedná o přechod náboženský či nenáboženský, vždy je třeba řídit se pravidly, které nám jsou strukturou, ve které k rituálu dochází, dány.⁶³

Prvním fází tohoto rituálu je vždy odloučení či separace jedince ze stálé pozice, kterou v dané společnosti zaujímá. Pokud však popisují tento konkrétní případ, o plném odloučení ze společenských struktur nelze hovořit. V případě dobrovolného konání společenské akce, jakou je například festival, se jedná pouze o částečné vytržení, a to konkrétně o vytržení z volného času jedince.

V této kapitole se tedy budu věnovat jednak tomu, co dotazovaní vnímají jako motivaci k organizaci festivalu ve svém volném čase a jednak tomu, co předchází samotnému festivalu od chvíle, kdy se pořadatelé sejdou na první schůzce – řekněme, že se oddělí od společnosti a začnou připravovat festival. Proto jsem také tuto kapitolu nazvala *Separace / preparace*.

Šimon, dramaturg *Kolínského Majálesu*, mi na otázku, co vidí jako motivaci tvořit studentský festival, odpověděl, že se jedná o kombinaci několika důvodů. Ve více rozhovorech zmiňuje, že je Kolín ve veřejném prostoru chápán jako „nekulturní město“, ač

---

⁶² Z terénních zápisků 18. 12. 2022

⁶³ VAN GENNEP, Arnold a HELENA, Beguivinová. *Přechodové rituály : systematické studium rituálů*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1997, s. 13.

on sám ho tak nevnímá. Během výzkumu a psaní práce se ukázalo, že se v Kolíně koná spousta kulturních akcí, které jsou však často určeny pouze pro omezenou skupinu návštěvníků. Například *Kmochův Kolín* s dechovou hudbou, *Coolin festival* s rapovou hudbou či *GarageFest* s alternativní scénou. Pověst nekulturního Kolína tedy spíše chápu tak, že jsou zde pořádány kulturní akce, ale svou specifičností jsou často neviditelné pro část obyvatel města. Myslím si tedy, že jednou z hlavních motivací je vytvořit festival, který bude různorodý co do doprovodného programu, ale i do programu hudebního. Sám Šimon říká, že „... *nechceme ho (Kolín) zkulturnit, ale chceme sem prostě přivést něco navíc.*“⁶⁴.

Další motivací, kterou Šimon během rozhovoru zmínil, bylo setkávání se se skupinou lidí, kteří se na pořádání *Majálesu* podílejí. Jedná se o studenty – dříve většinou z kolínského gymnázia, dnes už spíše z různých vysokých škol. „*Ale máme vlastně super partu a není to jenom takový, že bychom chodili na pivo a probírali, co kdo dělal, ale tvoříme spolu nějakou věc, takže to je vlastně takový silný.*“⁶⁵ Pocit sounáležitosti, rovnosti a kamarádství v rituálu označuje Victor Turner jako „*communitas*“, kterou definuje jako „*skupinu, nebo dokonce společenství jedinců, jež jsou si rovni, kteří se společně podřizují obecné autoritě starších z hlediska rituálu*“⁶⁶. Obecnou autoritou jsou v případě *Kolínského Majálesu* členové týmu a podřízenými jsou stážisti, tedy ti z hlediska zkušenosti mladší. Soudržnost při společné tvorbě – tedy při DIT zároveň chápe David Verbuč jako součást „*intimity*“, která vzniká v bezprostřední sociální i prostorové blízkosti v dané sociální skupině a která stmeluje vazby v rámci dané skupiny.⁶⁷

S tím souvisí také další podnět vedoucí k práci na festivalu, kterým je právě získávání zkušeností. V týmu byl v době provádění výzkumu průměrný věk organizátorů devatenáct let. Ať už je jedince stážista či se pohybuje na vyšší pozici, získává na starost úkoly, které musí plnit a díky kterým se např. zlepšuje v komunikaci s lidmi nebo získává nové kontakty v různých odvětvích. „*Po nějaký době pořádání si každé z nás uvědomí, nebo já jsem si to hodně uvědomil, i když jsem tam jen krátce, že nám to nedává peníze, ale hrozně moc zkušeností. Vlastně třeba v mém případě mi teď vůbec nedělá problém žádná komunikace s lidma. Na denní bázi píšu maily, volám, mám seminář ze zemědělství a volá mi manažerka*

---

⁶⁴ Z rozhovoru se Šimonem 9. 5. 2022

⁶⁵ Tamtéž.

⁶⁶ TURNER, Victor. *Průběh rituálu*. Brno: Computer Press, 2004, s. 95.

⁶⁷ VERBUČ, David. *DIY house shows and music venues in the US: ethnographic explorations of place and community*. London: Routledge, 2022, s. 64.

*Praga Union*⁶⁸ a zrovna si učitelka odešla pro vodu, tak jsem to zvedl (smích).“⁶⁹ Šimon si uvědomuje, že právě zkušenosti nasbírané během volného času a skrze dobrovolnou činnost plně využije později během pracovních zkušeností. Úryvek z rozhovoru odkazuje mimo jiné na již zmíněný princip DIY, který je postaven na tom, že samotný proces tvorby je i jeho cílem.

Zde je třeba zmínit, jak vypadá struktura týmu *Kolínského Majálesu* a jakým způsobem je možné stát se jejím členem. V roce 2022, kdy jsem s výzkumem začínala, byl tým rozdělen do tří sekcí, a to na produkci, dramaturgii a marketing, kdy každá z těchto sekcí měla vlastního vedoucího. Tři vedoucí zástupci zároveň rozhodovali i o záležitostech mimo jejich oblast, například při jednání s úřady. Pod tímto základním rozdělením se nacházeli stážisté, kteří měli za úkol pomáhat, s čím je potřeba a zaučují se pro další ročníky, kdy už většinou zaujmají pozici v rámci jednotlivých sekcí. Rozdělení ale nebylo striktní a fungovala zde vzájemná výpomoc.

V roce 2023 však měla organizace týmu jinou podobu. Několik členů týmu odešlo (důvodem byla časová náročnost, zejména pak na úkor vlastního vzdělávání) a i přes snahu získat nové stážisty skrze propagaci *Majálesu* na kolínských základních a středních školách a místním gymnáziu se nikdo nový k týmu nepřidal. Možným důvodem podle Šimona může být jednak dobrovolná báze celého projektu, ale také malé jméno festivalu. Dále vidí problém v tom, že v Kolíně není vysoká škola, na kterých se podle Šimona tvoří stálejší komunity lidí podobného věku, které by spojoval stejný zájem⁷⁰. *Kolínský Majáles 2023* byl tedy tvořen týmem, jehož struktura měla jednoduchou podobu: jeden vedoucí, čtyři členové týmu a dva stážisté. Na dotaz, jaký ze systému fungoval pro *Kolínský Majáles* lépe, mi bylo zodpovězeno, že druhý model, tedy ten s jedním vedoucím. Na druhou stranu byl počet členů tak malý, že bylo podle slov Šimona obtížné udržet velký formát festivalu. „*Jakmile nás bude míň, než teď - a i teď to bylo na hraně, už bych do toho asi nešel. ... Snažili jsme se, aby všechny ty věci, co nemusíme dělat, abychom na to měli lidi, jako bary, stavby a tak, to všechno dělali externí lidi, jako firmy. ... Já s Petrem jsme toho moc nenaspali, Eliška vlastně taky ne. Fakt jsme to oddřeli.*“⁷¹

---

⁶⁸ Hip-hopová skupina pocházející z Prahy.

⁶⁹ Z rozhovoru se Šimonem 9. 5. 2022

⁷⁰ Z rozhovoru se Šimonem 29. 7. 2023

⁷¹ Tamtéž.

Přípravy festivalu začínají vždy v září či v říjnu, kdy celý tým odjíždí na vícedenní schůzi, která je nazývána „majálesovou chatou“. Jedním z cílů je seznámit se s novými členy, ale primárně vytvořit brainstorming, při kterém se vymýšlí nové nápady. Při této první schůzce však mají členové zakázáno mluvit o jednotlivých myšlenkách negativně. Vše se zapíše a následně řeší na dalších celotýmových schůzkách. Důležitým bodem první schůze je také určení možného termínu festivalu, který musí být tradičně v květnu. Tento ročník se navíc kvůli malému počtu během „majálesové chaty“ přerozdělovaly role zbylých pořadatelů.

Setkávání týmu se původně dělilo na schůze vedení, které probíhaly nepravidelně, a celotýmové schůze, které se konaly jednou měsíčně. S novým rozvržením týmu se však změnil i systém schůzek, které byly nyní pořádány nepravidelně v závislosti na volném čase pořadatelů a urgentnosti setkání. Zároveň došlo k přesunutí schůzek do on-line prostoru (z časového důvodu a vzdálenosti mezi členy týmu). Komunikace mezi organizátory probíhala na platformách, které poskytuje služba Google či Facebook. Na Google Meet probíhali schůze a zápisy z nich poté byly ukládány na společném Google Disku. Šimon mi v jednom z rozhovorů sdělil, že fyzické schůzky jsou podnětnější, protože vedou k efektivnější komunikaci. Na on-line schůzkách jsem vnímala pouze snahu vyřešit jen to nejnutnější, a to většinou během jedné hodiny, kterou schůzky trvaly.⁷²

Na prvních schůzkách se navrhuje umělci, doprovodné aktivity, ale i prostory, kde se budou jednotlivé akce *Kolínského Majálesu* konat. Tyto kategorie jsou ovlivněné dotací, která je Kolínskému Majálesu poskytnuta městem. V teoriích týkajících se evaluace kulturních událostí je role politických orgánů měst a obcí zvýznamňována nejen z ekonomického hlediska, ale také s ohledem na podporu lokální identity. „*Jde o vazbu na významné události či osobnosti kulturního života lokality, o zachování či oživení lokálních tradic či péči o výrazné prvky kulturního dědictví sídel a krajiny. Jejich role spočívá v organizaci finančních toků a získávání prostředků z veřejných, ale i soukromých zdrojů a v dohledu nad efektivitou a transparentností jejich využití. Nezastupitelnou roli hrají v aktivizaci kulturního rozvojového potenciálu lokalit.*“⁷³

---

⁷² Z terénních zápisků 23. 4. 2023

⁷³ PATOČKA, Jiří. *Evaluace v kultuře: ekonomické hodnocení kulturních událostí a festivalů*. Praha: Professional Publishing, 2017, s. 17.

Odhad hospodaření s penězi je nedílnou součástí přípravné fáze festivalu, při které dochází k rozvržení jak vnějších zdrojů (dotace), tak vlastních zdrojů.⁷⁴ Pro organizaci *Majálesu* je dotace od města klíčovou, protože se jedná o největší část finančního zdroje, ke které má festival přístup. Vzhledem k tomu, že nový tým, který vznikl pro festivalový ročník 2023, musel založit také nový spolek (neziskovou právnickou osobu), šlo oficiálně o jejich první žádost o dotaci. Již několik let však město poskytuje festivalu stejnou finanční sumu, což je vzhledem k všudypřítomnému zdražování pro *Majáles* neudržitelné. „*Ten festival je postavený na tom, že sice máme dotaci a máme nějaký symbolický vstupný, ale abychom to mohli dělat takhle, tak rozhodně víc jak padesát procent věcí máme domluvených se slevou, máme kontakty, každé zná někoho z těch umělců.*“⁷⁵ Tým se původně snažil i s ohledem k malé zkušenosti s byrokracií týkající se financí neriskovat a nespolehat se na platící návštěvníky festivalu, ale vzhledem k částce, kterou město festivalu poskytlo, nakonec riskovat musel a dostal se před konáním festivalu do mínusové částky celkového rozpočtu.

Kromě vstupného a dotace je dalším způsobem, kterým si *Majáles* vydělává peníze do rozpočtu, pořádání menších akcí během roku. Konají se tzv. intermezza, večerní akce, které mají podobu koncertu a které neslouží pouze jako přivýdělek do majálesové kasy, ale také jako pozvánka s ukázkou programu na samotný festival. „*Letošní Majálesový večer probíhá na rozdíl od předchozích let pouze jeden a nese název intermezzo. Akce probíhá ve čtvrtek 6. dubna v BARU Pod Hodinama v Kolíně. (...) Akce začíná s drobným zpožděním a line-up je složený z vystupujících, kteří se budou účastnit i samotného Majálesu.*“⁷⁶

Vhodnou ekonomickou teorií, kterou lze použít k nástinu rozvržení peněžního rozpočtu, je analýza nákladů a přínosů, kterou lze aplikovat nejen na finance, ale také na nepeněžní hodnoty a která se skládá z analýzy prováděné v přípravné fázi, na konci projektu, souběžně s projektem a srovnáním před a po projektu, viz str. 22.

Projekt *Kolínského Majálesu* zjišťuje rozsah finanční částky pro daný projekt hned při prvních schůzkách. Vychází jednak ze zkušeností z dřívějších ročníků, jednak z předběžné průzkumu cen interpretů, primárně pak hlavního vystupujícího, který bývá finančně nejnáročnější, ale také z výše dotace poskytnuté městem. Analýza *ex post* je vždy řešena na

---

⁷⁴ Tamtéž, s. 21.

⁷⁵ Z rozhovoru se Šimonem 9. 5. 2022

⁷⁶ Z terénních zápisků 6. dubna 2023

tzv. evaluační schůzi, která probíhá po samotném festivalu a která je zároveň zdrojem, ze kterého lze čerpat při přípravách dalších ročníků. Analýza prováděná souběžně s projektem má v případě tohoto projektu spíše kontrolní charakter, aby nedošlo k překročení rozpočtu. A poslední komparativní analýza je opět součástí evaluační schůze, kdy se tým zaměřuje na efektivnost přínosů a nákladů daného ročníku.

Organizátoři festivalu a jejich role

Jak již bylo několikrát zmíněno, koncept DIY festivalu je založený na spolupráci dobrovolníků. Podle Patočky je dobrovolník člověk, „...který z vlastní vůle a bez nároku na finanční odměnu věnuje svůj čas, energii, znalosti a zkušenosti ve prospěch ostatních či celé společnosti. Dobrovolníci mohou také být nejen nositeli pomoci, ale také lidskosti a tvořivosti.“⁷⁷ Jedním z rozdílů mezi profesionální a neprofesionální produkcí kulturní akce je právě míra zapojení dobrovolníků, kdy v případě *Kolínského Majálesu* jsou dobrovolníky všichni organizátoři a kdy každý z nich plní specifickou roli pro efektivní chod festivalu.

Vedoucí dramaturgie - Šimon

Šimon je student vysoké školy, kde se zaměřuje na architekturu. Původně studoval kolínské gymnázium. Ve volném čase se věnuje zejména hudbě. Kromě příprav *Kolínského Majálesu*, v rámci kterého několikrát vystoupil jako DJ, tvoří také další s hudbou spojený projekt *Radio Labe*. V rámci mé práce je hlavním informátorem. Mezi pořadateli *Kolínského Majálesu* zaujímá roli ředitele, ale věnuje se převážně dramaturgii festivalu, tedy přípravě programu *Majálesu*. Jak však několikrát během rozhovorů zmínil, tým je natolik malý, že každý se částečně věnuje všemu a všichni se podílí na schvalování všeho. „*Já chci, abychom to chtěli všichni, aby to všem dávalo smysl.*“⁷⁸

Na základě účasti na schůzkách lze shrnout, že praktickou náplní jeho práce je příprava na tyto schůzky a jejich vedení, veškerá byrokratická činnost kolem *Kolínského Majálesu* a odpovědnost za ní, vedení jednotlivých členů a dohled nad jejich prací a vše, co je v daný moment třeba – ať už se jedná o objednání stanů či zařízení zákulisí.

---

⁷⁷ PATOČKA, Jiří. *Evaluační v kultuře: ekonomické hodnocení kulturních událostí a festivalů*. Praha: Professional Publishing, 2017, s. 93.

⁷⁸ Z rozhovoru se Šimonem 9. 5. 2022

Vedoucí produkce - Petr

Petr je stejně jako Šimon studentem vysoké školy. Studuje na fakultě elektrotechniky a informatiky. Během výzkumu jsme se vídali pouze na akcích a schůzkách. Jeho rolí je na základě mého pozorování být pravou rukou pro Šimona a zařizovat převážně praktické části *Majálesu*. Na starost měl mimo jiné zařízení ochranky, zajištění ubytování pro umělce či zajištění svozu odpadu. Jedná se pouze o zlomek příkladů toho, co měl Petr na starosti a i zde platí, že se podílel na všech částech příprav.

Vedoucí marketingu - Karolína

Karolína nyní pracuje jako junior projektová manažerka. S Karolínou jsem vedla rozhovor, který mi umožnil pohlédnout na přípravy z pozice marketingu, který je hlavní náplní její práce během příprav *Majálesu*. Spravuje sociální sítě Facebook a Instagram, kam sdílí události a představuje jednotlivé umělce, kteří na festivalu účinkují. Zařizuje grafiku pro festival, upravuje webové stránky, stará se o propagaci festivalu, v rámci které připravuje tiskovou zprávu a shání fotografie pro akce *Majálesu*, případně sama akci fotí.

Práce s médii je pro festival po celou dobu procesu příprav i samotného konání festivalu. Využívají platformy, které poskytují prostor pro propagaci události, tedy sociální sítě, webové stránky a kolínský tisk. Ročník 2023 pracoval zejména se sociální sítí Facebook, kde byla vytvořena „událost“, tedy stránka věnovaná přímo danému ročníku *Majálesu* a kam byly postupně sdíleni jednotliví interpreti, workshopy, autoři, ale také harmonogram či výše vstupného s odkazem na portál, kde bylo možné zakoupit vstupenky. Instagram *Kolínského Majálesu* byl aktivní zejména při samotném průběhu festivalu, např. pro sdílení programu v daný den či ke tvorbě „příběhů“, fotografií či videí, které z platformy po dvaceti čtyřech hodinách mizí. V „příběžích“ byly sdíleny aktuální videa a fotografie z festivalu. Festival má také aktivní webovou stránku⁷⁹, která byla letos doplněna novou grafikou, vytvořenou přímo pro letošní ročník, harmonogramem, a nakonec i fotografiemi z festivalu. Mimo to webová stránka poskytuje stručnou historii *Kolínského Majálesu*, kontakty a kolonku s názvem „zapoj se!“, která obsahuje formulář k vyplnění a řadu možností, jak se na pořádání festivalu spoluúčastnit.

---

⁷⁹ *Kolínský Majáles* [online]. c 2024 [cit. 2024-03-14]. Dostupné z: www.kolinskymajales.cz

Dramaturgyně - Eliška

Eliška pochází z Kolína a na vysoké škole se zaměřovala na sociální práci. Deset let vystupovala s hudebním kabaretem Kašpárek v rohlíku společně se svou sestrou a tátou, který Kašpárka v rohlíku založil. Při přípravách se věnuje převážně zařizování doprovodného programu, průvodu, který je pro *Majáles* tradiční či výzdobě festivalových míst. Během *Kolínského Majálesu* tradičně vystupuje se svou hudební kapelou Hele, kde je zpěvačkou.

Dramaturgyně - Amálka

Amálka je se na vysoké škole věnuje divadlu a také pochází z Kolína. Je již zmíněnou mladší sestrou Elišky, se kterou sdílela zkušenost v Kašpárkovi z rohlíku. Amálka se také věnuje dramaturgii, převážně pak zařizuje divadelní program, autorské čtení či slam poetry.

Na základě medailonků lze tedy shrnout, že se jedná ve většině případů o vysokoškolské studenty z Kolína, kteří vyšli místní gymnázium a kteří v rámci festivalu rozvíjí své osobní zájmy. Zmíněné činnosti jsou pouhým zlomkem náplně práce jednotlivých členů týmu. Teoreticky každý jedinec zastává jednu sekci původního rozdělení týmu, prakticky se však jejich práce prolíná a funguje na bázi týmové spolupráce a snahy dosáhnout společného cíle, což jsou hlavní principy DIT (do it together), které zvýznamňují nejen hodnotu komunity, ale i vlastní identifikace. „*Kutilství jako tvůrčí činnost představuje nejen aktivitu utváření, ale také sebeutváření, protože jde o tvůrčí proces propojený s celým komplexem představ a praktik, jež podmiňují a formulují motivace, samotné tvůrčí činnosti i sociální sítě, ve kterých se kutilství i produkty sdílejí.*“⁸⁰

První důležitý moment přípravné fáze *Majálesu* je první schůze, tedy „majálesová chata“. Během tohoto setkání, které jako jedno z mála probíhá fyzicky, se přerozdělují jednotlivé role pořadatelů, zaučují se noví jedinci, ale probíhá zde také brainstorming se zaměřením na doprovodný program a eventuální vystupující umělce. Výběr vhodných interpretů je pro *Kolínský Majáles* klíčový, a to ze dvou důvodů. Jednak pro udržení charakteristiky festivalu, kterou je podpora lokální identity, a proto volí místní umělce, jednak pro přilákání

---

⁸⁰ GIBAS, Petr. *Kutilství... DYI*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd ČR, 2020, s. 22.

návštěvníků, kdy praxe ukazuje, že je třeba přivádět populární umělce odjinud⁸¹. Zároveň se promýšlí místa pro konání festivalu s ohledem nejen na atmosféru místa, ale také na praktickou část festivalu, jakou je občanská vybavenost, odvoz odpadu či samotný účel festivalu. Vše se promýšlí s ohledem na dotaci, kterou město *Majálesu* poskytuje. Během této schůze se také předběžně určuje datum festivalu, které musí být květnové. Během dalších setkání se připravuje vše, co se týká dotace, na pevně se domlouvají umělci a doprovodný program s ohledem na později již pevný rozpočet, řeší se otázky zázemí, technické stránky festivalu (ať už je to nazvučení či security) a propagace akcí. Během plánování festivalu se zároveň připravují *intermezza*. Během posledních schůzek se nakonec připraví pracovní harmonogram přímo pro festivalové dny.

---

⁸¹ PATOČKA, Jiří. *Evaluace v kultuře: ekonomické hodnocení kulturních událostí a festivalů*. Praha: Professional Publishing, 2017, s. 20.

Liminoidní fáze

Druhou fází procesu přechodového rituálu je fáze liminální. V případě popisované skupiny je však vhodnější používat přívlastek liminoidní, kterým Victor Turner rozpracoval teorii rituálu na post-průmyslovou společnost, která je charakteristická volným časem, v rámci kterého se jedinci mohou seberealizovat.⁸² Jednou z oblíbených možností využití volného času této společnosti je DIY (případně DIT), tedy činnosti, které charakterizuje improvizace, dovednost a kreativita.⁸³ Průběh samotného festivalu popisují festival podle jednotlivých dnů, věnují se umělcům a vystupujícím, významu místa pro festival, technickým a logistickým aspektům *Majálesu* a způsobu komunikace s eventuálními návštěvníky festivalu.

---

⁸² TURNER, Victor. Liminal to Liminoid, in Play, Flow, and Ritual: An Essay in Comparative Symbolology. *Rice Institute Pamphlet - Rice University Studies*. 1974, roč. 60, č. 3, s. 53 – 92, s. 78.

⁸³GIBAS, Petr. *Kutilství... DIY*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd ČR, 2020, s. 22.

Průběh festivalu – páteční průvod a Klubová noc

„Je 11:30 a na místě pořád nikdo není a Šimon mi neodepisuje. Jedu tedy na oběd a poté se ke gymplu vracím asi kolem jedné hodiny. Byl tu Šimon s Amálkou a Eliškou. Malovali na chodník, přidala jsem se k nim. O něco později přišel zbytek týmu (kromě Karolíny, která ještě v tiskárně řeší dotisky). Ráno u gymplu nebyli, protože řešili, na co zapomněli. Třeba na hasiče atp., ale už to zařídili. U malování chodníku (viz Obr. 1) se teď domlouvají, co je ještě třeba zařídit, ale začalo pršet, tak doufají, že se to nesmyje. Na autobusové zastávce tedy vyrábí, co je třeba. Např. Majálesové srdce, které se během majálesového rituálu bude tít sekerou. Na zastávku přichází i L., který vede později průvod.“⁸⁴

Obr. 1 – Foto autorka

*Kolínský Majáles 2023 se odehrál v termínu od pátku 12. května 2023 do soboty 13. května 2023. V pátek v 16:00 bylo avizováno oficiální zahájení, kdy od místního gymnázia vyšel tradiční majálesový průvod. Přípravy byly však zahájeny o několik hodin dříve. Celý tým organizátorů (později, když skončila výuka na gymnáziu, i včetně stážistů) se před gymnáziem sešel už kolem jedné hodiny odpoledne. Postupně se z kartonu vystříhlo srdce a polepilo se samolepkami s logem *Majálesu*, vybral se kostým pro vedoucího průvodu (viz*

⁸⁴ Z terénních zápisků 12. května 2023

Obr. 2) a u toho se detailně plánoval organizační harmonogram na následujících několik hodin.

Obr. 2 – foto autor

Před gymnáziem se během příprav začaly postupně scházet také spolky, které se účastnily průvodu. Prvním přichozím spolkem byl taneční soubor *Čercheničky*, který přijel vystupovat s asi dvaceti romskými dětmi, většinou děvčaty kolem 14 let věku. Po nich se postupně před gymnáziem začal scházet pěvecký soubor *Tensing*, jehož členem je také jeden ze stážístů festivalu. Velkou část průvodu tvořili také zástupci kolínského skautského oddílu. Atmosféra před zahájením průvodu byla veselá a plná očekávání, zejména pak díky dětem z tanečního souboru *Čercheničky*, které svým tancem udržovaly atmosféru příprav a čekání živou. Někteří z organizátorů se před zahájením průvodu museli přesunout do BARU Pod Hodinama, kde byl naplánovaný večerní program. Místo bylo třeba vyzdobit, připravit a navíc kvůli dešti technicky upravit, protože se měla část programu odehrávat na dvoře BARU Pod Hodinama.

Majálesový průvod vyšel od gymnázia kolem čtvrté hodiny odpolední a účastnili se ho výše zmíněné spolky, všichni organizátoři festivalu a několik málo dalších lidí, kteří se k průvodu přidali, viz Obr. 3. „*Asi v 16:20 (pochod šel velmi rychle) jsme došli na náměstí. Průvod vedl kamarád Elišky z Brna, který se celý průvod snažil jeho účastníky rozproutit. Na*

*náměstí uvedl Majáles a došlo k rozštípnutí Majálesového srdce.*⁸⁵ Všichni účastníci přihlíželi tradici rozštípnutí srdce z utvořeného kruhu, který vznikl před kolínskou radnicí, viz Obr. 4. Sekyry se ujal jeden ze stážistů *Majálesu* a srdce na druhý pokus a za potlesku a povzbuzování rozsekl. Po tomto rituálním zahájení byl uveden nejprve taneční soubor *Čercheničky*, díky kterému se na náměstí sešla spousta lidí, což oživilo celou akci. Po třech odtancovaných choreografiích byl uveden *Tensing*, hudební soubor sedmi náctiletých, vedený jedním z jeho členů. Po páté hodině odpolední zahajovací akce na náměstí končila.

Obr. 3 – foto autor

---

⁸⁵ Z terénních zápisků 12. května 2023

Obr. 4 – foto autor

„V osm hodin jdu Pod Hodiny. Na místě ještě nikdo není (kromě pořadajících a security). U vstupu čekají dobrovolníci, kde budou přes večer prodávat lístky. Začíná se asi o hodinu později. Hraje elektronická hudba, pro mě dost vzdálený žánr, moc tomu nerozumím. Je tady hodně lidí, vlastně plno. Venku se sedí u stolů a povídá se, vevnitř je větší hluk, takže tam už se klasicky stojí před pódiem. Celá akce má příjemnou atmosféru.“⁸⁶

V osm hodin je naplánován začátek druhé poloviny pátečního programu, kterou je Klubová noc. Klubová noc je z pohledu dramaturgie primárně Šimonův projekt, který se zaměřuje na elektronickou hudbu a dává tak prostor různým umělcům z tohoto žánru. Akce nakonec začala o hodinu později a přišlo na ní okolo sedmdesáti návštěvníků.

První část programu probíhala na zahradě baru, ve vnitrobloku, kam byl kvůli hrozícímu dešti umístěn původně stánek na prodej zmrzliny, který nyní sloužil jako provizorní pódium, viz Obr. 5. Po celém venkovním prostoru byly připraveny stoly a židle, u kterých posedávali návštěvníci, popíjeli, povídali si a poslouchali hudbu, což tvořilo velmi příjemné a přátelské prostředí. V deset hodin se program přesunul do vnitřního prostoru baru. Pódium bylo vyzdobené symboly z grafiky, která byla vytvořena pro *Majáles*, a neonovým majálesovým srdcem, které celé pódium fialově osvítilo.

---

⁸⁶ Tamtéž.

Na klubové noci se vystřídalo celkem sedm jmen, všechny hrající elektronickou hudbu. Prvním DJem byl vystupující *Plastic heart*, poté následovala *Lilatesla*. V jedenáct hodin se za DJský pult postavil *Bariel a tma*, po něm *Mat 213*, poté *Blanchita* a večer uzavřelo vystoupení *Sex.changes* (Šimon) *B2B Dr. Overdose*. Bar během večera naplnil svou kapacitu a dveře zavřel až v půl páté ráno druhého dne. Radost z povedené, příjemné, bezproblémové a výdělečné akce měl v sobotu celý – ač unavený – tým.

Obr. 5 – foto autor

Popis baru

BAR Pod Hodinama je složen ze dvou hlavních částí – první částí, do které návštěvník vstoupí přímo vchodem z ulice, je prostor s posezením a barem na druhém konci místnosti. Kolem baru se prochází do druhé části podniku. Druhou částí je prostor disponující pódium a prostorem před ním. Z této místnosti lze dojít rovnou na zahradu ve vnitrobloku. Prostor BARU Pod Hodinama tak poskytuje místo pro plnohodnotný poslech hudby, ale také klidnější odlehlejší prostředí, kde si návštěvníci mohou povídat. To vede k uvolnění atmosféře místa, která byla na majálesové akci všudypřítomná.

Průběh festivalu – sobotní Majálesový den

„Je dvanáct hodin a já běžím na Ostrov, kde má ve dvanáct začínat program. Ve 12:13 ale není na Ostrově ještě vůbec žádný návštěvník a je cítit mírná nervozita. Areál se stále připravuje. Ve 12:50 se situace nijak nemění, každopádně měl doteď probíhat workshop, nic jsem ale nezaznamenala. Později jsem zjistila, že program probíhal od té doby, od jaké měl, ale často nebylo vidět, že něco probíhalo, vzhledem k tomu, jak málo lidí tam bylo. Možná je to tím, že oproti včerejšku je trochu chladněji a fouká vítr.“⁸⁷

Obr. 6 – foto autor

Majálesový den festivalu se odehrál v sobotu 13. května na Kmochově ostrově v Kolíně. Přípravy na začaly již v sedm hodin ráno, kdy byly na místo dovezeny stany a bylo třeba dohlédnout na jejich stavbu. Kolem osmé hodiny přišel i zbytek týmu a zdobil Ostrov, připravil vstup, stavěl pódium (viz Obr. 7), stoly, místo pro workshopy a autorská čtení. Od odpoledne byl na místě přítomen tatér, který si vedle pódia pro autorské čtení připravil stánek.

---

⁸⁷ Z terénních zápisků 13. května 2023

Obr.7 – foto autor

Program probíhal od dvanácti hodin tak, jak byl naplánovaný, ale vzhledem k malé návštěvnosti velmi komorně. Na autorské čtení se sešlo více návštěvníků, hlavně ale pořádající festivalu, proto bylo na paletách, které byly položeny vedle provizorního pódia, více lidí a napjatá atmosféra se tak uvolnila.

Workshopy a autorská čtení se vždy po hodině střídaly, a to až do tří hodin odpoledne. První workshop se zaměřoval na teambuilding pomocí dramaterapie, druhý workshop byl o pohybu a tanci, a nakonec byly v rámci workshopu vyráběny loutky, viz Obr. 8. Účast na jednotlivých programech zůstávala vždy okolo čtyř až pěti lidí. Autorského čtení se ujali čtyři mladí tvůrci píšící různorodé texty. Zde byla účast o něco vyšší, což mohlo být zapříčiněno tím, že se divák sám do performance nijak nezapojoval.

Obr. 8 – foto autor

Hudební program začal ve čtyři hodiny odpoledne, což byl také čas, kdy na Kmochův ostrov přišlo několik návštěvníků, v areálu jich bylo však stále maximálně deset. Největší úspěch měl tetovací stánek, u kterého bylo od odpoledne až do noci plno, viz Obr. 9. Tatér tetoval symboly, které vznikly v grafiky *Majáles 2023*. Oblíbenost tetovacího stánku se osvědčila již na předcházejícím ročníku Majálesu, kdy se tetovalo v rámci Klubové noci.

Obr. 9 – foto Ondřej Trojan

„Ve čtyři hodiny začal hudební program, kdy na kapely přišlo pár lidí. Zdá se mi, že když někdo na Ostrov dorazil, šel spíše na pivo a čekal na *Vypsanou fiXu*⁸⁸, než že by přišel vyloženě za tím hudebním programem.“⁸⁹ Taková se zdála být atmosféra na Kmochově ostrově až do devíti hodin večer. Hudební program festivalu, který začínal ve čtyři hodiny odpoledne, zahájila skupina *Moře kuřat*, alternativně folkové duo. Od pěti zahrála hudební kapela *Všude jinde vyprodáno*, která se na svých sociálních sítích charakterizuje jako folk-rocková. Pod pódiem se již sešlo okolo patnácti lidí, aby si kapelu poslechlo a ač se ještě stále jednalo spíše o komornější zážitek, atmosféra byla příjemná, k čemuž dopomohli hudebníci, kteří s publikem po celou dobu vystoupení komunikovali. Následovalo vystoupení písničkáře *Jana Váni*, který se na akcích *Kolínského Majálesu* objevuje pravidelně. Stejně tak je pravidelnou vystupující festivalu zpěvačka *Kvietah*. Sama se vymezuje v žánrech rocku, popu a folku. *Dvouhlavej kluk* je dalším pravidelným umělcem v rámci *Majálesu*, dle programu festivalu také indie folkový písničkář.

Část pravidelných majálesových vystupujících zakončila od devíti hodin hudební kapela *Hele*, kde je zpěvačkou jedna z organizátorek festivalu. Ti se na své facebookové stránce popisují jako rock grunge kapela. Na *Hele*, které má v Kolíně již své jméno, se do stanu přišlo podívat již více návštěvníků, kteří postupně během odpoledne na Ostrov přišli.

Většina vystupujících se zařazuje na pomezí stejných žánrů (rock, indie, folk). Na základě sledování jednotlivých umělců na sociálních sítích si myslím, že se jedná o okruh spřátelených kapel, které se vzájemně zvou na jednotlivé koncerty a často pak vystupují na stejných kulturních akcích. Po *Hele* následoval zlatý hřeb celého *Kolínského Majálesu*, kterým byla rocková hudební kapela *Vypsaná fiXa*. Díky *Vypsané fiXe* byla nakonec návštěvnost festivalu vysoká. Znamé jméno kapely přilákalo tolik fanoušků, že někteří z nich stáli i mimo stan. Koncert měl úspěch a pořadatelům přinesl velkou úlevu, zejména pak ve finančním ohledu. Po *Vypsané fiXe* následovalo poslední vystoupení, a to *InFlusu*, rockové kapely, která celý festivalový den uzavřela.

---

⁸⁸ Rocková skupina pocházející z Pardubic, držitelé ceny Anděl.

⁸⁹ Tamtéž.

Obr. 10 – foto Ondřej Trojan

Závěr liminoidní fáze

Zahájení tradičního majálesového průvodu se sice neúčastnilo mnoho lidí z široké veřejnosti, ale celý tým včetně stážistů a členové všech zúčastněných spolků dali vzniknout dlouhému, hlasitému a veselému zástupu, za kterým se otáčeli všichni kolemjdoucí. Na zahájení na náměstí, kam průvod došel, se sešlo již o něco více lidí, včetně rodin vystupujících dětí. V tuto chvíli organizátoři nemuseli řešit finance a složitou organizaci, proto si myslím, že lze bez ohledu na návštěvnost označit první část *Majálesu* za zdařilou.

Zpětně byla podle Šimona nejúspěšnější částí *Kolínského Majálesu 2023* Klubová noc, „ (...) protože tu jsem si fakt užil a to je moje srdcovka, kde si tu dramaturgii dělám sám a vyloženě mě to baví a asi to na tom bylo i vidět, protože normálně, když se dělá nějaká akce Pod Hodinama, tak sál není úplně moc plnej a lidi jsou venku a kouřej a tentokrát většinou na všechny umělce tam někdo byl, což mi udělalo velkou radost. I na to byly dobrý ohlasy, že si to lidi užili.“⁹⁰ V tento moment již bylo kvůli vstupnému třeba sledovat, kolik návštěvníků se Klubové noci zúčastní. Vzhledem k tomu, že byl bar celý večer plný lidí, kteří se bavili, byla úspěšná i druhá část *Majálesu*.

---

⁹⁰ Z rozhovoru se Šimonem 29. 7. 2023

Majálesový den začal ponuře. Platících návštěvníků přišlo na odpolední program velmi málo. Šimon označuje za problematické hlavně pozdní oznamování programů, které se váže na řešení důležitých termínů na poslední chvíli. S tím poté souvisí vyvěšování plakátů a roznáší letáků, které bylo tématem až na jedné z posledních schůzek před festivalem. Díky *Vypsané fiXe* jako hlavnímu jménu celého festivalu byl nakonec večer živý. Celý den se samozřejmě řešila také finanční otázka, tedy příjem peněz ze vstupů z tohoto dne. Nakonec však finanční prostředky vyšly v souladu s plánovaným rozpočtem a festival nešel do mínusových hodnot, což by byl s ohledem na DIY charakter festivalu velký problém. Lze tedy poslední den shrnout jako finančně úspěšný, ale co se týká návštěvnosti během dne, je podle organizátorů třeba na ní následující ročník zapracovat strategicky jinak, než tomu bylo na Majálesu 2023.

Kolínský Majáles tedy není jen hudebním festivalem (ač je hlavní část programu právě hudební), ale zařazuje do svého programu také různé zaměřené workshopy, které učí techniky teambuildingu za pomoci drama terapeutických a pedagogických cvičení, taneční workshop či workshop výroby loutek pro dětské návštěvníky festivalu. Tyto dílny byly střídány programem zahrnující autorské čtení celkem čtyř tvůrců, kteří zde na improvizovaném pódiu četli své příběhy a básničky. Právě tento program pomohl rozšířit nabídku aktivit pro širší skupinu potencionálních návštěvníků. Avšak vzhledem k návštěvnosti těchto programů na festivalovém ročníku 2023 usuzuji, že atraktivita zmíněné nabídky nebyla natolik vysoká, aby přilákala během majálesového odpoledne větší množství návštěvníků. Opět na základě návštěvnosti předpokládám, že návštěvníky letošního ročníku nejvíce zaujal program majálesového večera zahrnující elektronickou hudbu a headlinera festivalu *Vypsanou fiXu*.

Inkorporační fáze

Závěrečnou fází přechodového rituálu je fáze inkorporační, při které dochází k návratu jedince do společnosti. Tento jedinec se nachází v novém postavení, které získal na základě zkušenosti rituálu. Podle Victora Turnera se očekává, že ... „*člověk, jenž prošel rituálem, bude jednat v souladu s určitými obyčejí danými normami a etickými pravidly, jež nositele společenského postavení vážou do systému společenských pozic.*“⁹¹ Jednoduchým příkladem pro vysvětlení inkorporační fáze rituálu může být svatba, kdy se po obřadu mění status snoubenců na manžele. Pokud teorii stáhnou na *Kolínský Majáles* a jeho rituální pojetí, zařadím do inkorporační fáze aktivity a pocity, které se dostaví ihned po ukončení Majálesového dne. Přechod z liminoidní do inkorporační fáze bývá podle pořadatelů plný euforie z projektu, který mají za sebou, a právě tyto pocity pak bývají hnací silou do projektů dalších.

V poslední fázi *Kolínského Majálesu* je nejdůležitějším okamžikem tzv. evaluační schůze, v rámci které se sejde celý tým podílející se na přípravách *Majálesu* a zpětně hodnotí, jak efektivní byla jejich jednotlivá rozhodnutí. Výsledky těchto schůzek poté slouží jako „návod“ pro přípravu následujícího ročníku festivalu. Může se jednat o významné momenty, jako je míra úspěchu výběru hlavního vystupujícího, atraktivita doprovodného programu či volba místa pro uspořádání festivalu, ale také o nutnosti, na které opakovaně organizátoři zapomínají a které řeší na poslední chvíli, jak mi vyprávěl Šimon během rozhovoru po skončení festivalu. „*Neměli jsme povolení vjezdu aut na Ostrov, to jsme řešili přímo v ten den předtím s paní S., ale jelikož zjistila, kdo jsem, tak mi to dala, protože znám její rodiče. A s těma hasičema to máme každéj rok, to se zapomene na to, že musí bejt nějakej dobrovolnej hasič, ale sehnali jsme na poslední chvíli. Jakože jsme měli tenhle rok fakt štěstí, že ty věci se pak vyřešily dobře, rychle a samy.*“⁹²

Na schůzkách jsou vždy vedeny zápisy, které jsou sdíleny do společného on-line disku, který poskytuje služba Google. Každý, komu je udělen elektronický přístup, může upravovat či přidávat vlastní soubory a zároveň mít aktuální přehled o organizačním stavu festivalu. Pro udržení přehlednosti organizace je tato platforma sdílení používána již několik let. Proto je

---

⁹¹ TURNER, Victor. *Průběh rituálu*. Brno: Computer Press, 2004, s. 96.

⁹² Z rozhovoru se Šimonem 29. 7. 2023

během pořádání následujících ročníků festivalu snadné dohledávat nejrůznější kontakty, informace či nápady, které vznikaly postupně během uplynulých *Kolínských Majálesů*. Kromě společného disku využívali organizátoři festivalu také společný chat na platformě Facebooku, kde se domlouvali na přesunu termínu schůzek či na snadno řešitelných otázkách. On-line schůze poté probíhaly skrze Google Meet, internetovou platformu pro videokonference. Já získala od Šimona přístup ke společnému disku a k on-line schůzkám, což mi zajistilo aspoň částečnou soběstačnost při tvorbě dat během výzkumu.

Při hodnocení kvality kulturní události je třeba všimnout si několika okruhů, které tvoří ucelený přehled toho, jak efektivně byl festival uspořádán. V kapitole *Metody a nástroje evaluace*⁹³ zmiňuje Patočka důležitost evaluace, která zahrnuje tři základní podmínky proto, aby se dal projekt považovat za smysluplný. Mezi tyto podmínky zařazuje účelnost (plní svůj účel), účinnost (efektivnost vložených zdrojů) a hospodárnost (minimalizace nákladů)⁹⁴. Je však také třeba reflektovat umělecký dopad, který je sice složitěji měřitelný, ale pro potřeby organizace kulturní události je stejně tak důležitý. Je třeba zmínit, že evaluace v kultuře se běžně využívá „...jako nástroj pro spravedlivou distribuci veřejných i soukromých výdajů na kulturu. Podpořen bude ten, kdo je efektivnější a kdo má větší výkonnost.“⁹⁵ Lze ale samozřejmě tvořit evaluaci také pro vlastní potřebu, kdy její výsledky mohou napomáhat k vytvoření korpusu znalostí, ze kterého lze čerpat při dalších projektech. Jednoduše řečeno lze díky evaluaci zjistit, co funguje a co nefunguje.

Na základě literatury zabývající se evaluací kulturních událostí⁹⁶, kterou se zabývám v kapitole Analytické postupy, jsem vybrala několik okruhů, které jsou významné pro *Kolínský Majáles* a které v rámci kapitoly Inkorporační fáze vysvětlují a popisují. Jedná se o evaluaci místa, kterému přiřkládám význam na základě spolupodílení se na tvorbě „festivalového prostoru“, dále se budu věnovat vyhodnocení účelnosti z pohledu dramaturgie, a to mimo jiné právě z důvodu reflektování uměleckého dopadu a vzhledem k tomu, že se jedná o studentský festival, budu zaobírat také přístupností. Nakonec je třeba zhodnotit finanční otázku festivalu, tedy jeho účinnost z pohledu ekonomicko-organizačního

---

⁹³PATOČKA, Jiří. *Evaluace v kultuře: ekonomické hodnocení kulturních událostí a festivalů*. Praha: Professional Publishing, 2017, s. 53.

⁹⁴ Principy 3E

⁹⁵ PATOČKA, Jiří. *Evaluace v kultuře: ekonomické hodnocení kulturních událostí a festivalů*. Praha: Professional Publishing, 2017, s. 56.

⁹⁶ PATOČKA, Jiří. *Evaluace v kultuře: ekonomické hodnocení kulturních událostí a festivalů*. Praha: Professional Publishing, 2017.

a jeho hospodárnost. Na úplný začátek evaluace je však třeba podat základní informace o projektu.⁹⁷

Identifikační ukazatele

Název projektu je zásadní součástí brandingů dané akce a je třeba, aby ... „*reflektoval tematiku celého programu či projektové řady*“⁹⁸. Název *Kolínský Majáles* podle zmíněného odkazuje jednak k majálesovým slavnostem, které jsou konány po celém Česku jako součást vítání jara, tak samozřejmě i k místu konání.

Dále je třeba zařadit událost do tzv. **tematického okruhu** na základě charakteristik hodících se pro danou evaluaci. *Kolínský Majáles* lze pro potřeby mé práce charakterizovat jako DIY nebo jako studentský festival.

Pro základní přehled se do informací o projektu zařazuje **termín události**. V případě majálesových slavností je termín vždy specifický tím, že se musí odehrávat v květnu. Jak jsem již zmiňovala v předchozích kapitolách, termín *Kolínského Majálesu* je stanoven také na základě termínu májů, které se konají na několika místech na Kolínsku, a to tak, aby se termíny nekřížily. „*Základem kvalitního řízení kulturního života v lokalitě či regionu je společný, s dodatečným předstihem domlouváný i zveřejňovaný kalendář událostí.*“⁹⁹ Ročník 2023 se odehrál v dnech 12. května a 13. května.

Výběr vhodné lokality pro konání kulturní akce je obecně velmi důležitý. Je třeba všimnout si několika aspektů daného místa: dostupnosti (např. MHD či možnost parkování), dispozic místa, vybavenosti (např. toalety) či bezpečnosti.¹⁰⁰ Jak jsem již zmiňovala v teoretické části práce, místa jsou schopna ovlivňovat jednání aktérů a tvoří tak specifický prostor. Kromě již zmíněných aspektů je výběr místa ovlivněn také atraktivitou, která podtrhuje atmosféru festivalu. *Kolínský Majáles* například na Klubovou noc 2022 zvolil Kolineu (bývalou továrnu) a z opuštěného prostoru díky pódiu, výzdobě, provizornímu baru a tetovacímu koutku vytvořil temný klubový prostor a dal život jinak nevyužívanému místu. Majálesový den 2023 se odehrál na Kmochově ostrově, který disponuje zmíněnými důležitými aspekty

---

⁹⁷ Tamtéž, s. 80.

⁹⁸ Tamtéž, s. 81.

⁹⁹ Tamtéž, s. 82.

¹⁰⁰ Tamtéž, s. 83.

pro kulturní akci. Opakovaně se také pořádají akce *Kolínského Majálesu* v BARU Pod Hodinama, který je v Kolíně i mimo něj vyhlášený. Mezi pozitivní dopady výběru lokalit patří v případě *Majálesu* pozitivní dopad na kulturní identitu regionu či částečná obnova veřejných prostor. Již v době příprav festivalu je třeba také zahrnout možná negativa, jako je hluk či zvýšená produkce odpadu.¹⁰¹ Těmto negativním dopadům se dá však předcházet – v případě hluku udělením výjimky z nočního klidu, v případě odpadu pak povinné zajištění svozu odpadu po ukončení akce.

Evaluace účelnosti z pohledu dramaturgie

Evaluace účelnosti z pohledu dramaturgie je ukazatelem, který se týká realizace „dramaturgických“ cílů, které si projekt vytyčil. Problematickým se může při takovém hodnocení zdát subjektivita.¹⁰² Existuje však několik možných ukazatelů, které mohou hodnocení vést. Tyto ukazatele rozděluje Patočka na kvalitativní ukazatele, specifické ukazatele a ukazatele přístupnosti.¹⁰³

Kvalitativní ukazatele se zaměřují na interprety a jejich renomé, na to, jak dramaturgie naplnila stanovené cíle projektu, na informovanost návštěvníků či na originalitu programu. Jako o hlavním cíli *Kolínského Majálesu* lze na základě rozhovorů, které jsem vedla se Šimonem, hovořit o obohacení místní kultury, o přivezení nových interpretů různých žánrů do Kolína, ale zároveň o podpoře identity města místními umělci. V případě renomé umělců jsou důležité také osobní vztahy mezi organizátory a vystupujícími, kteří se pravidelně na festivalu objevují. Při výběru interpretů pro hudební program oslovují amatéry, často své kamarády a známé, kteří se na festivalu objevují pravidelně a mají díky tomu v Kolíně svou posluchačskou základnu. Při výběru hlavního vystupujícího na festivalu se zaměřují na jeho atraktivitu mezi posluchači.

Ukazatel přístupnosti

Ukazatel přístupnosti kulturních akcí se zaměřuje na způsoby, jak udělat akci dostupnou pro co nejširší vrstvu obyvatel. Hodnocení za pomoci tohoto ukazatele zahrnuje například výši

---

¹⁰¹ Tamtéž, s. 82.

¹⁰² Tamtéž, s. 86.

¹⁰³ Tamtéž, s. 86.

vstupného či způsobu prodeje vstupenek, otázku bezbariérového přístupu na akci, ale také zaměření se na konkrétní cílové skupiny.¹⁰⁴ Výše vstupného na *Kolínský Majáles* je tvořena vždy tak, aby byla co nejnižší. Náklady se organizátoři snaží hradit z peněz z dotace a pokud to není nutné, na vstupné se vůbec nespolehnou. Nabízejí několik kategorií vstupenek, a to základní a zvýhodněnou studentskou na Klubovou noc, základní a zvýhodněnou studentskou na Majálesový den a zvýhodněnou dvoudenní, kterou lze koupit v předprodeji. Pro předprodej vstupenek využívá *Kolínský Majáles* internetový portál GoOut¹⁰⁵, fyzicky lze koupit vstupenky pouze v den konání akce na místě. Řešení otázky bezbariérovosti jsem během příprav festivalu nezaznamenala, ale sám Kmočův Ostrov má plně bezbariérový přístup. Ostatní akce jsou pak ovlivněny svým prostorem, který se často mění, proto je to problematika pro individuální řešení při přípravách jednotlivých akcí. Co se týče zaměření se na konkrétní cílovou skupinu během kulturní akce, může dojít k její podpoře. U *Kolínského Majálesu* se zdají být cílovou skupinou studenti, na což jsem se během jednoho z rozhovorů zeptala Šimona. Odpověděl, že „... asi ne, že bychom chtěli pro studenty, ale kvůli tomu, že my jsme ty studenti. Takže to děláme pro sebe a naše kamarády, ale z toho vlastně vyplývá, že to děláme pro studenty (smích).“¹⁰⁶ Podporu studentů v rámci festivalu vnímám zejména možnostmi spoluúčasti na organizaci festivalu, zapojováním studentů do programu či zvýhodněním vstupného.

Ekonomicko – organizační pohled

Ekonomicko – organizační pohled na evaluaci se váže k hospodárnosti festivalu, jedná se tedy o finanční ukazatele závěrečného okruhu evaluace.¹⁰⁷ V rámci této evaluace dochází například k prokazování využití veřejných zdrojů. Organizátoři *Kolínského Majálesu* vždy apelovali na vypisování faktur a na oficiální způsoby organizace. Do této části evaluace se řadí také personální zabezpečení. *Kolínský Majáles* je charakteristický dobrovolnictvím všech organizátorů festivalu, čímž se finanční hodnocení oproti profesionálnímu festivalu zjednodušuje. Otázka hospodárnosti se ptá zejména na ceny pronájmů prostor, materiálů či honorářů.¹⁰⁸ Přehled nákladů projektu je veden v rámci účetnictví, se kterým týmu pomáhá

---

¹⁰⁴ Tamtéž, s. 89.

¹⁰⁵ <https://goout.net/cs/>

¹⁰⁶ Z rozhovoru se Šimonem 9. 5. 2022

¹⁰⁷ PATOČKA, Jiří. *Evaluace v kultuře: ekonomické hodnocení kulturních událostí a festivalů*. Praha: Professional Publishing, 2017, s. 90.

¹⁰⁸ Tamtéž, s. 95.

Šimonova matka. Pokud se například nakupují materiály pro výzdobu, bývá tato cena zpětně proplacena jednotlivým organizátorům, kteří materiál ze svých peněz nakoupí. Další položkou jsou honoráře jednotlivých umělců, kteří na festivalu vystupují. Honoráře amatérských vystupujících se zásadně neliší. Jedná se většinou o sumu v řádu několika set korun. Pokud to rozpočet dovolí, snaží se organizátoři zajistit vystupujícím pohodlí a zaplatí jim také ubytování a zajistí občerstvení na festivalu. Honorář headlinera¹⁰⁹ festivalu je pak samozřejmě vyšší, a dokonce bývá nejdražší položkou celého projektu. Je třeba započítat nejen honorář za vystoupení, ale také splnění všech požadavků, které headliner požaduje. Může se jednat například o zajištění zákulisí či občerstvení, ale vždy podle vlastních požadavků, které musí organizátoři dodržet pod podmínkou peněžní sankce. Také výnosy jsou součástí účetnictví. Je zde zahrnuto vstupné na festival, pokud má festival vlastní merchandising¹¹⁰, pak jde také o výnosy z prodeje výrobků. Do této kategorie lze zahrnout také dary, dotace a příspěvky.¹¹¹ U této části evaluace *Kolínského Majálesu* je třeba pracovat s výnosy za celý rok, neboť vstupné vybrané během Majálesových večerů se využívá jako finanční zdroj pro další akce. Vzhledem k tomu, že festivalový ročník 2023 neměl merchandising, tak o výnosech z produktů hovořit nelze, v předchozích letech však *Kolínský Majáles* nabízel produkty s logem festivalu. Několikrát již byla zmíněna dotace města Kolín, která je pro festival zásadní.

Tvorba evaluace, ať už více či méně rozsáhlá, je podstatnou součástí každé organizace kulturní události. Nejenže nese výpovědní hodnotu pro poskytovatele veřejných zdrojů, ale také napomáhá k rozvržení finančního rozpočtu takovým způsobem, aby byl efektivní, k přípravě atraktivního hudebního i nehudebního programu, k zajištění hladkého chodu celého festivalu, ale je také součástí účetnictví a závěrečného shrnutí festivalu, kterým lze celý jeden ročník uzavřít.

---

¹⁰⁹ Hlavní účinkující.

¹¹⁰ Propagační produkty festivalu, například trička s logem.

¹¹¹ Tamtéž, s. 96.

Závěr

Cílem mého výzkumu bylo popsat festival *Kolínský Majáles*. Strukturu teoretické práce jsem rozčlenila na základě teorie přechodového rituálu, jak ho chápe Arnold Van Gennep a Victor Turner. V první části, tedy v části separační, jsem se zaměřila na přípravu festivalu, na proces, který má na starosti tým organizátorů, u nichž jsem se v této části ptala na otázku motivace tvořit festival na dobrovolné bázi, na to, jak vypadá struktura týmu festivalu a na průběh příprav *Kolínského Majálesu*. V části liminoidní, kterou Turner rozpracoval z původní „liminální“ v souvislosti se vznikem společnosti, která disponuje volným časem, jsem popsala průběh samotného festivalu. Inkorporační fáze nakonec zahrnovala evaluaci, tedy zhodnocení festivalu z několika úhlů pohledu. K zodpovězení výzkumných otázek, které jsem si položila před zahájením výzkumu, jsem zvolila kvalitativní výzkumnou strategii, a to konkrétně etnografický způsob výzkum, v rámci kterého jsem vedla polostrukturované rozhovory, zúčastněné pozorování, psala terénní deník a snažila se tak porozumět terénu v co nejširších souvislostech. Vytvořená data přepsaná do přehledné formy jsem poté analyzovala za pomoci tvorby poznámek, porovnáváním a pojmenováváním jednotlivých jevů.

Separální fáze

Otázce týkající se nehuděbních a sociálních aspektů DIY scény jsem se věnovala ve všech třech fázích rituálního pojetí festivalu. Ve fázi separační jsem nejprve vymezila DIY (či DIT) jako činnosti, které jsou praktikovány v rámci volného času jedince, a to bez nároku na finanční odměnu, s čímž pak také úzce souvisí otázka motivace tvorby DIY festivalu. Důležitým společenským aspektem v rámci DIY skupiny jsem shledala na základě rozhovorů vztah mezi organizátory, kteří mezi sebou pociťují sounáležitost v rámci skupiny, kterou lze definovat jako intimní a která je podporována společným statutem dobrovolnictví. Tedy i přes teoretickou hierarchickou strukturu týmu lze v praktické rovině hovořit spíše o rovnocennosti mezi jednotlivými pořadateli. Druhou podstatnou motivací, kterou lze opět označit jako společenský aspekt, je snaha kulturně oživit město Kolín, které je hlavní společnou zkušeností organizátorů. Lze zde tedy hovořit také o podpoře lokální identity. V této fázi jsem také představila organizátory a jejich individuální motivace a zkušenosti, které vedly k tomu, že se staly součástí nehuděbní (a někteří i huděbní) částí festivalu. Velmi stručně popsané různorodé životní příběhy zavedly organizátory k marketingu, huděbní

dramaturgii, divadelní dramaturgii či managementu festivalu obecně. Společným všem organizátorům byla snaha o rozvinutí osobního zájmu a získání zkušeností v oboru pořádání hudebního festivalu a sebeutváření skrze DIY činnosti.

Liminoidní fáze

V liminoidní fázi, která je charakteristická pro přechodový rituál takové společnosti, která disponuje volným časem, může docházet k seberealizaci jedince. V části věnující se právě této fázi popisují samotný průběh festivalu, a to od příprav pátečního průvodu, přes Klubovou noc, až po samotný sobotní Majálesový den. Zároveň zdůrazňují prostory, ve kterých se akce pořádají a jakým způsobem ovlivňují atmosféru popisované akce. *Kolínský Majáles* se snaží zacílit na co nejširší skupinu eventuálních návštěvníků, a to skrze různorodý program. Na Klubovou noc tvoří program pro posluchače elektronické hudby, program pro rodiny s dětmi je tvořen v rámci majálesového průvodu či Festivalového dnu, kde je jako doprovodný program pořádána řada majálesových workshopů. Je zde vytvořen také prostor pro poslech různých interpretů, a to od známých kapel, až po amatérské písničkáře. Na základě mých terénních výzkumů, které byly prováděny na několika akcích *Majálesu*, lze říci, že nejčastějšími návštěvníky těchto akcí jsou známí a přátelé organizátorů festivalu, tedy studenti okolo 18 let, kteří byli většinou z Kolína a okolí. To se týká zejména klubových akcí či menších koncertů. Samotný Majálesový den navštívila široká škála lidí – na odpolední nehudební akce přišli opět spíše studenti okolo 18 let věku, ale na večerní koncert *Vypsané fixy* byla skupina věkově různorodá.

Inkorporační fáze

V této fázi se věnují zejména finančnímu rozpočtu, kde zdůrazňují roli dotace od města a efektivitě přípravy tohoto rozpočtu, které lze dosáhnout díky průběžné evaluaci a analýzou nákladů a přínosů, což jsou teoretické rámce, z jejichž pohledu jsem poslední fázi popsala. Důležitým momentem poslední fáze rituálu rozumím evaluační schůzi, tedy zpětné hodnocení festivalu jeho organizátory, které zároveň slouží jako „organizační příručka“ pro další ročníky tohoto festivalu. Je třeba věnovat se otázkám týkajících se programu festivalu, kde se podle mého uvážení ukázalo být podstatné volit místní umělce (opět pro podporu lokální identity), kteří již mají v rámci *Kolínského Majálesu* své jméno. V neposlední řadě je důležitý také výběr vhodné lokality, která dotváří celkovou atmosféru festivalu, ale i jeho praktičnost.

Na základě mého výzkumu považuji proces příprav festivalu *Kolínský Majáles* jako vhodný pro zasazení do teorie přechodového rituálu, protože splňuje jeho základní prvky. V separační fázi se jedná o oddělení jedince od společnosti, kdy organizátoři připravují festival. Ve fázi liminoidní se jedinec stává součástí *communitas*, v rámci které jeho volnočasová aktivita vede k rozvoji dovedností s ní spojených. Ve fázi inkorporační nakonec dochází ke změně statusu jedince, který nyní disponuje nově nabitými zkušenostmi, získanými během procesu pořádání festivalu.

Podpůrné výzkumné otázky stanovené na začátku práce vykrystalizovaly v téma, které se prolínalo celým textem a kterým byla podpora kultury v Kolíně. Za použití zakotvené teorie jsem došla k závěru, že hlavním cílem festivalu *Kolínský Majáles* bylo přinést do města takový kulturní projekt, který zaujme co nejširší veřejnost a podpoří kulturní identitu místa. Tohoto cíle projekt dosahoval skrze zapojování kolínských spolků do průvodu, místních hudebních skupin do programu či snahou o začlenění obyvatel Kolína do tvorby samotného festivalu. Jednalo se tedy o rozvoj myšlenky DIT (*do it together*). Jak zmiňuji výše, Šimon v jednom z rozhovorů hovoří o snaze přivést do Kolína různorodý program se známými i neznámými interprety, který se stane nabídkou pro poptávku po takové akci, která zaujme například posluchače elektronické hudby, rockové skupiny i autory a čtenáře poezie. A právě koncept DIY či DIT vnímám jako vhodný pro podporu kolínské kultury včetně její identity, kdy na dobrovolné bázi tvoří festival „Kolíňáci“ pro „Kolíňáky“ s vystupujícími „Kolíňáky“, kteří vědí, co kultura města Kolína potřebuje. V případě mého výzkumu se vždy jednalo o středoškolské a vysokoškolské studenty, kteří se rozhodli v rámci podpory kolínské kultury rozvíjet své osobní zájmy a pomohli tak nejen Kolínu vytvořit novou kulturní událost, ale také rozvinout své znalosti a praxi v oboru a získat kontakty, které mohou využít ve svém budoucím profesním životě.

BIBLIOGRAFIE

BENNETT, Andy a Paula GUERRA. Rethinking DIY culture in a post-industrial and global context. In: BENNETT, Andy a Paula GUERRA. *DIY Cultures and Underground Music Scenes*. United Kingdom: Routledge, 2019, s. 7-18. ISBN 9780415786980.

CERTEAU, Michel de. *The Practice of Everyday Life*. Berkeley: University of California Press, 1988. ISBN 0-520-23699-8.

GIBAS, Petr. *Kutilství: drobná mozaika svépomocné tvorby*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd ČR, 2019. ISBN 978-80-7330-357-0.

GIBAS, Petr. *Kutilství... DIY*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd ČR, 2020. ISBN 978-80-7330-374-7.

JURKOVÁ, Zuzana. Badatelské spektrum současné etnomuzikologie: cesta etnomuzikologů do města. *Národopisná revue*. 2016, roč. XXVI, č. 2, s. 91-99. ISSN 0862-8351.

JURKOVÁ, Zuzana. *Pražské hudební světy*. Praha: Karolinum, 2013. ISBN 978-80-246-2737-3.

Kolínský Majáles [online]. c2024 [cit. 2024-03-14]. Dostupné z: www.kolinskymajales.cz

MERRIAM, Alan P. *The Anthropology of Music*. Evanston: Northwestern University Press, 1964. ISBN 0-8101-0178-5.

NOVOTNÁ, Hedvika; ŠPAČEK, Ondřej a ŠTOVÍČKOVÁ, Magdaléna. *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, 2019. ISBN 978-80-7571-025-3.

O festivalu [online]. c2024 [cit. 2024-03-14]. Dostupné z: <http://www.kmochuvkolin.cz/o-festivalu/>

O nás [online]. c2024 [cit. 2024-03-14]. Dostupné z: <https://www.otevrenaulice.cz/>

PATOČKA, Jiří. *Evaluační v kultuře: ekonomické hodnocení kulturních událostí a festivalů*. Praha: Professional Publishing, 2017. ISBN 978-80-88260-04-2.

PLESSINGEROVÁ, Alena. Odras současných společenských podmínek ve středočeské slavnosti »Staročeské máje«. *Český lid*. 1990, 77(1), 47-50. ISSN 0009-0794.

PODĚBRADSKÝ, Oldřich. *Soundscape pražské psychedelické kytarové scény*. Praha, 2022. Disertační práce. UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE, Fakulta humanitních studií. Vedoucí práce Doc. PhDr. Zuzana Jurková, Ph.D.

RICE, Timothy. *Etnomuzikologie: velmi krátký úvod*. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2020. ISBN 978-80-246-4596-4.

SCHAFFER, Murray. *The soundscape : Our sonic environment and the Tuning of the world*. Rochester, Vermont: Destiny Books, 1994. ISBN 978-0-89281-455-8.

SOUKUP, Martin. *Terénní výzkum v sociální a kulturní antropologii*. Praha: Karolinum, 2017. ISBN 978-80-246-2573-7.

TURNER, Victor. Liminal to Liminoid, in Play, Flow, and Ritual: An Essay in Comparative Symbology. *Rice Institute Pamphlet - Rice University Studies*. 1974, roč. 60, č. 3, s. 53 - 92.

TURNER, Victor. *Průběh rituálu*. Brno: Computer Press, 2004. ISBN 80-7226-900-3.

VAN GENNEP, Arnold a HELENA, Beguivinová. *Přechodové rituály : systematické studium rituálů*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1997. ISBN 80-7106-178-6.

VERBUČ, David. *DIY house shows and music venues in the US: ethnographic explorations of place and community*. London: Routledge, 2022. ISBN 978-1-032-04917-5.

VERBUČ, David. Nonmusicians as “Pillars” and “Icons” of US DIY Music Scenes. *American Music*. 2021, **39**(3), 365-390. ISSN 1945-2349.

WILLIAMS, Victoria R. *Celebrating Life Customs around the World: From Baby Showers to Funerals, Volume 2: Adolescence and Early Adulthood*. United States: Bloomsbury Publishing USA, 2016. ISBN 1440836582.

POUŽITÉ PRAMENY

Rozhovor se Šimonem vedla Marie Bartoňová 29. 7. 2023 v Praze.

Rozhovor se Šimonem vedla Marie Bartoňová 9. 5. 2022 v Kolíně.

Terénní zápisky 18. 12. 2022

Terénní zápisky 23. 4. 2023

Terénní zápisky 6. 4. 2023

Terénní zápisky 12. 5. 2023

Terénní zápisky 13. 5. 2023